

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

ÎNVĂȚĂMÂNT EXTRAȘCOLAR

CURRICULUM

La discipline și tipuri de activități
pentru *Școlile de Arte*

Domeniul *Arte*

Profil *Arta teatrală*

Chișinău, 2021

CZU ?

C ?

Aprobat la ședința *Consiliului Național pentru Curriculum*
din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Proces-verbal nr.28 din 06.07.2021, Ordin nr.914 din 16.07.2021

Coordonator general:

Valentin CRUDU, Șef Direcție *Învățământ General*, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Coordonator științific:

Vladimir GUȚU, *doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar*, Universitatea de Stat din Moldova

Coordonator operațional:

Viorica MARȚ, *consultant principal, Direcția Învățământ General*, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Coordonator de subgrup:

Daniela COTOVIȚAIA, *specialist principal, ANCE*, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Autor:

Mariana STARCIUC, *lector universitar*, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Tehnoredactare și design electronic:

Carolina ȚURCANU

Elaborat la comanda și cu susținerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

CURRICULUM la discipline și tipuri de activități pentru Scolile de Arte domeniul Arte, profil Arta teatrală.
Învățământ extrașcolar/Mariana Starciuc; coordonator general: Valentin Crudu; coordonator științific: Vladimir Guțu; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. – Chișinău: S.n., 2021 (???). – 62 p.

Referințe bibliogr.: ???.

ISBN ???

ISBN ???

© MECC

CUPRINS:

PRELIMINARII	4
REPERE CONCEPTUALE ALE CURRICULUMULUI LA PROFILUL ARTATEATRALĂ	5
COMPETENȚE GENERALE PENTRU DOMENIUL ARTE	6
COMPETENȚE SPECIFICE PROFILULUI ARTATEATRALĂ	7
ADMINISTRAREA GENERALĂ A DISCIPLINELOR PENTRU PROFILUL ARTATEATRALĂ	9
1. Disciplina "ARTA ACTORULUI"	9
2. Disciplina "ARTA VORBIRII SCENICE"	29
3. Disciplina "MIȘCAREA SCENICĂ"	43
4. Disciplina "ISTORIA TEATRULUI UNIVERSAL ȘI NAȚIONAL"	51

PRELIMINARII

Conform prevederilor Codului Educației al Republicii Moldova [Monitorul Oficial Nr. 319-324 art. nr: 634], Capitolul VII. Articolul 36. (1) "Învățământul extrașcolar se realizează în afara programului și activității școlare prin activități complementare procesului educațional desfășurat în instituțiile de învățământ și are menirea să dezvolte potențialul cognitiv, afectiv și acțional al copiilor și tinerilor, să răspundă intereselor și opțiunilor acestora pentru timpul liber".

Curriculumul la profilul „Arta Teatrală” pentru clasele I-V(VI) (în continuare – Curriculumul), alături de planul cadru, face parte din ansamblul de produse/ documente curriculare și reprezintă o componentă esențială a Curriculumului Național.

Elaborat în conformitate cu prevederile Codului Educației al Republicii Moldova (2014), Cadrului de referință al educației și învățământului extrașcolar (2020), Curriculumului de bază: sistem de competențe pentru învățământul extrașcolar (2020), dar și cu Recomandările Parlamentului European și ale Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți (Bruxelles, 2018), Curriculumul reprezintă un document reglator, care are în vedere prezentarea interconexă a demersurilor conceptuale, teleologice, conținutale și metodologice, accentul fiind pus pe sistemul de competențe ca un nou cadru de referință al finalităților educaționale.

Prezentul Curriculumul reprezintă instrumentul didactic și documentul normativ principal, ce descrie condițiile învățării și performanțele proiectate la disciplinele de profil Arta Teatrală din Școlile de Arte în învățământul extrașcolar, exprimate în competențe, unități de competență, conținuturi și activități de învățare și evaluare.

Curriculumul face parte din noua generație de curricula centrate pe competențe. Necesitatea schimbărilor a fost determinată de următoarele realități:

- absența documentelor clare reglatorii ce țin de profilul Arta Teatrală în învățământul extrașcolar;
- aspectele vulnerabile, identificate în procesul monitorizării activităților extrașcolare.

Curriculumul la disciplinele din cadrul profilului Arta Teatrală pentru clasele I - V (VI) prezintă o abordare sistemică, fiind parte componentă a Curriculumului Național pentru învățământul extrașcolar. Curriculumul reprezintă un sistem de **concepte, procese, produse și finalități**, care, în integritatea lor, asigură toate experiențele planificate riguros pentru a fi implementate în cadrul disciplinelor integrate în Arta Teatrală, spre a atinge finalitățile învățării la cele mai înalte standarde de performanță, permise de posibilitățile lor individuale.

Tradițional, Arta Teatrală dezvoltă elevilor capacitatea de a discerne între frumosul din opera de artă și atitudinea critică față de kitsch, le formează abilități creative și interpretative, dezvoltă gustul artistic și imaginația creativă, dar și elemente de gândire și comunicare artistico-teatrală (a înțelege și a realiza lucrări de creație, a comunica în limbaj artistic ceea ce simte, gândește și trăiește).

Curriculumul la disciplinele pentru domeniul Arte, profilul Arta Teatrală cuprinde componentele structurale: *Preliminarii, Repere conceptuale, Administrarea disciplinelor, Competențe specifice disciplinelor* Arta actorului, Arta vorbirii scenice, Mișcarea scenică, Istoria teatrului universal și național, *Unități de învățare; Sugestii metodologice de predare-învățare-evaluare, Bibliografie.*

Curriculumul are următoarele funcții:

- de conceptualizare a demersului curricular specific profilului *Arta Teatrală*;
- de reglementare și asigurare a coerenței dintre disciplinele din profilul *Arta Teatrală*, dintre predare, învățare și evaluare, dintre produsele curriculare specifice disciplinei, dintre componentele structurale ale curriculumului disciplinar, dintre standardele și finalitățile curriculare;
- de proiectare a demersului educațional/ contextual (la nivel de clasă concretă);
- de evaluare a rezultatelor învățării etc.

Funcțiile date sunt adresate cadrelor didactice, autorilor de manuale/ suporturi didactice, managerilor Școlilor de Arte, părinților și elevilor.

Curriculumul fundamentează și ghidează activitatea cadrului didactic, facilitează abordarea creativă a demersurilor de proiectare didactică de lungă și de scurtă durată, dar și de realizare propriu-zisă a procesului de predare-învățare-evaluare. Totodată, profesorul, în funcție de specificul resurselor umane și materiale, are dreptul:

- să modifice timpul efectiv pentru parcurgerea conținuturilor;
- să utilizeze în mod personalizat și să completeze activitățile de învățare și produsele școlare recomandate;
- să proiecteze și să realizeze strategii originale de predare-învățare și evaluare, optând pentru tehnici și metode variate;

Managerii vor utiliza *Curriculumul* pentru monitorizarea calității procesului educațional. Astfel, noul curriculum pentru domeniul Arte aduce o viziune modernă asupra educației prin și pentru artateatrală, constituind un demers complex, care valorizează contribuțiile anterioare, experiența și practicile reușite în domeniul educației.

REPERE CONCEPTUALE ALE CURRICULUMULUI PENTRU PROFILUL ARTA TEATRALĂ

Curriculumul la disciplinele pentru școlile de Arte este elaborat în conformitate cu Cadrului de referință al educației și învățământului extrașcolar și face parte din ansamblul de documente curriculare specifice educației nonformale, în general, și, în speță celor din Școlile de Arte. *Curriculumul* reprezintă un sistem de discipline de profil, pe care instituțiile prestatoare de servicii extrașcolare le oferă elevilor pe parcursul perioadei de școlaritate.

Curriculumul pentru profilul Arta Teatrală se structurează pe discipline de profil din Școala de Arte (*Arta actorului, Arta vorbirii scenice, Mișcarea scenică, Istoria teatrului universal și național*), care, la rândul lor, determină și tipologia orelor/lecțiilor și formelor de organizare a procesului educațional extrașcolar. Totodată include experiențe planificate riguros pentru formarea și dezvoltarea competențelor elevilor la disciplinele vizate, în vederea atingerii finalităților învățării la cele mai înalte standarde de performanță, ținându-se cont de posibilitățile individuale ale celor educați.

Concepția curriculară a profilului Arta Teatrală se axează pe următoarele principii:

- *Principiul unității dintre senzorial și rațională* vizează necesitatea observărilor în mediul natural, vital și cel al operelor de artă teatrală prin intermediul simțurilor.

- *Principiul conexiunii teoriei cu practica* asigură îmbinarea actului de însușire a cunoștințelor teoretice cu actul de formare a abilităților practice.
- *Principiul percepției globale, unitare a formei și conținutului operei de artă* se referă la perceperea operei de artă teatrală în integritatea formei și a mesajului, formarea capacității de pătrundere în mesajul operei; indică necesitatea conexiunii aspectelor structurale și de conținut în receptarea operei de artă teatrală.
- *Principiul educației artistice în baza valorilor autentice* presupune valorificarea educațională a operelor de valoare din cultura națională și universală;
- *Principiul unității percepției și creației* prevede conexiunea mai multor genuri de activitate: receptarea operelor de artă, formularea ideii, executarea lucrului practic, analiza colectivă și individuală a lucrărilor – toate grupate optimal, în fiecare caz, pentru formarea/dezvoltarea competențelor.
- *Principiul unității dintre autoexprimarea elevului și dezvoltarea creativității* se referă la exprimarea liberă a viziunilor, sentimentelor elevului, ceea ce dinamizează imaginația și stimulează activitatea de creare a noilor valori (formelor noi), se desfășoară în contexte de colaborare dintre pedagog și elev, dintre elevi.

COMPETENȚE GENERALE PENTRU DOMENIUL ARTE ale educației extrașcolare (nonformale) se deduc din competențele-cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți (Bruxelles, 22 mai 2018), din specificul domeniilor respective și cu un grad înalt de generalitate și complexitate, se definesc și se formează pe întreaga perioadă a educației extrașcolare (nonformale), după cum urmează:

- *Practicarea/aplicarea capacităților și abilităților artistice sub diverse forme și activități, manifestând potențial uman creativ, sensibilitate, implicare și inițiativă.*
- *Transferarea achizițiilor/talentelor artistice dobândite în cadrul activităților extrașcolare, în realizarea vocațională individuală, consemnând traseul de dezvoltare a persoanelor prin învățare și muncă, în funcție de specificul cerințelor și așteptărilor socioeconomice ale domeniului artistic și ale mediului de viață.*
- *Explorarea tendințelor de autocunoaștere, autoinformare, autoformare, autopromovare și autodeterminare personală în domeniul artistic practicat, asigurând prin propriile posibilități și capacități un marketing vocațional de calitate.*
- *Aprecierea și gestionarea fondurilor/produselor din domeniul artistic, dând dovadă de abilități ale unui creator/consumator fidel și elevat, capabil să contribuie astfel la sporirea prestigiului profesiilor artistice/culturale, promovarea și valorificarea întregului patrimoniu artistic la nivel local, național și universal.*
- *Valorificarea domeniului artistic în spațiul social, cultural, artistic și informațional manifestând compatibilitate cu profilul ales și asigurând automodelarea conștientă a personalității.*

COMPETENȚE SPECIFICE PROFILULUI ARTA TEATRALĂ

Competențele specifice profilului *Arta Teatrală* derivă din competențele generale/transdisciplinare, se formează și se dezvoltă progresiv și gradual pe întreg parcursul studierii disciplinei, din clasa a I-a până la finele clasei a V(VI)-a. Competențele specifice profilului sunt vizate în cadrul competențelor specifice ale disciplinelor, în cadrul unităților de competență, al unităților de conținut, al activităților de învățare și al produselor școlare recomandate.

- *Receptarea elementelor de limbaj specific artei teatrale/ cinematografice în contexte variate, manifestând sensibilitate față de diversitatea expresiilor culturale.*
- *Exprimarea de sine în situații de învățare și în contexte variate, manifestând creativitate în domeniul artei teatrale/ cinematografice.*
- *Aprecierea diversității culturale, manifestând respect și deschidere pentru promovarea valorilor culturii naționale și universale.*
- *Aplicarea abilităților interpretative în viața socială, culturală, demonstrând experiențe și emoții prin intermediul diferitor forme artistice.*

Unitățile de competențe sunt părți ale competențelor și facilitează formarea competențelor specifice, reprezentând etape de realizare ale acestora. Unitățile de competențe se formează și se dezvoltă pe parcursul unităților de învățare, semestrelor, anului de studii, fiind prezentate în curriculumul disciplinar.

Profilul *Arta Teatrală* în cadrul învățământului extrașcolar va oferi elevilor oportunitatea de a studia, experimenta și însuși diverse aspecte ale fenomenului teatral, precum sunt: arta actorului, arta vorbirii scenice, istoria teatrului, mișcarea scenică/ plastica și dansul, scrierea dramatică, arta regizorală, scenografia etc. Studiile reprezintă și o platformă ideală de experimentare artistică în domeniul artei actorului contemporan, dar și a fenomenelor culturale din societate. *Arta Teatrală* oferă elevilor dezvoltarea abilității și strategiilor de comunicare verbală și non-verbală în situații și în contexte specifice, fiind asociată deseori cu cunoașterea socială. Prin teatru, elevii explorează cunoștințe, fapte, concepte abstracte și experimente sociale. Abilitățile sociale învățate în cadrul disciplinelor profilului *Arta Teatrală* vor ajuta elevii pe tot parcursul vieții, teatrul fiind un stimulent pentru a scăpa de tensiune, furie, tristețe, depresie, frustrare, inadaptabilitate, făcând loc toleranței, empatiei față de ceilalți și sentimentelor pozitive despre sine; teatrul îi face pe elevi să fie atenți la comportamentul lor, atenți față de ceilalți, sporindu-le abilitățile de lucru în echipă; teatrul dă încredere celor timizi care ajung să se cunoască mai bine și devin conștienți de valorile și puterea lor; teatrul insuflă deschidere și înțelegere. Planul de studii conține discipline pentru îmbogățirea culturii teatrale, dar mai ales cursuri practice, menite să dezvolte talentul, creativitatea, spontaneitatea și imaginația elevului. Programul de pregătire reflectă interesul pentru valorile clasice ale teatrului și pentru interdisciplinaritatea specifică artei contemporane, oferind și un cadru logistic și organizatoric pentru elaborarea unor producții de calitate. În cadrul lecțiilor se va urmări stimularea elevilor de a lucra în echipă, de a experimenta formule de lucru diferite, de a înțelege spectacolul de teatru ca pe un fenomen social cu rol de schimbare în lumea contemporană. Activitățile de creație vor oferi cadrul necesar pentru formarea unei gândiri libere, critice, dinamice la elev.

Disciplinele *Arta actorului, Arta vorbirii scenice, Mișcarea scenică, Istoria teatrului universal și național* sunt discipline componente ale profilului **Arta Teatrală** și sunt incluse în planul cadru pentru Școlile de Arte. Disciplinele enumerate mai sus sunt obligatorii pentru profilul Arta Teatrală și au drept scop formarea unor abilități și a unor cunoștințe necesare însușirii cu succes a profesiilor artistice. În același timp abilitățile și cunoștințele obținute: arta vorbirii și a gesticii expresive, arta de a convinge, diplomația, determinarea pozitivă, vocea convingătoare, ținuta ș.a. le vor oferi elevilor posibilități de încadrare și de aplicare în alte domenii ale vieții culturale naționale: educație, dialog social, organizarea de evenimente interdisciplinare, implicarea în activități de voluntariat.

- **Arta actorului** se axează pe practicarea unui program complex de antrenamente și exerciții de actorie care au drept scop dezvoltarea atenției, memoriei, abilității de comunicare și interacțiune cu partenerul.
- **Arta vorbirii scenice** se axează pe practicarea exercițiilor pentru dezvoltarea dicției, articulației, gestionarea respirației, se va lucra asupra tonalității și tempo-ului, clarității vorbirii.
- **Mișcarea scenică** presupune antrenarea plasticii corporale: exerciții pentru libertatea fizică, îndepărtarea contractării musculare, dezvoltarea expresivității plastice, coordonarea și simțul ritmului.
- În cadrul lecțiilor de **Istoria teatrului universal și național** vor fi evocate momente importante și definitorii în dezvoltarea teatrului, desfășurarea organică a teatrului universal din antichitate până în prezent, se va stabili rolul și prezența efectivă a teatrului în contemporaneitate, contribuția și realizările unor personalități remarcabile în domeniul dramaturgiei și artei spectacolului de-a lungul istoriei.

Unitățile de conținut ale disciplinelor menționate constituie un mijloc de formare a competențelor, devin mobile, flexibile și oferă profesorului libertatea și responsabilitatea de a decide măsura și modalitatea de a le valorifica în procesul educațional, pentru fiecare unitatea de învățare. Aici sunt incluse temele/subiectele, termenii specifici disciplinei, care vin să dezvolte aptitudinile și vocabularul activ al elevului la finalizarea fiecărei unități de învățare.

Unitățile de învățare sunt determinate de **domeniile Artei Teatrale: Expresia artistico-interpretativă și perceperea fenomenului teatral**, care formează elevilor un comportament generat prin integrarea unităților de competență și a competențelor specifice, se realizează în mod sistematic și continuu pe o perioadă de timp și se finalizează prin evaluare.

Activitățile de învățare și produsele școlare recomandate în Curriculum prezintă o listă deschisă de contexte semnificative de manifestare a unităților de competențe proiectate pentru formare/dezvoltare și evaluare în cadrul unității respective de învățare. Cadrul didactic are libertatea și responsabilitatea să valorifice această listă în mod personalizat, dar și să o completeze în funcție de specificul clasei concrete de elevi, de resursele disponibile etc.

ADMINISTRAREA GENERALĂ A DISCIPLINELOR PENTRU PROFILUL ARTATEATRALĂ

Statutul disciplinei	Disciplina	Clasa	Nr. de ore pe săptămână	Nr. ore pe an ¹
Obligatorie	Arta actorului	I	3	102
		II	3	102
		III	3	102
		IV	3	102
		V	3	102
		VI ²	3	102
Obligatorie	Arta vorbirii scenice	I	1	34
		II	1	34
		III	1	34
		IV	1	34
		V	1	34
		VI ²	1	34
Obligatorie	Mișcarea scenică	I	1	34
		II	1	34
		III	1	34
		IV	1	34
		V	1	34
		VI ²	1	34
Obligatorie	Istoria teatrului universal și național	II	1	34
		III	1	34
		IV	1	34
		V	1	34

1. DISCIPLINA „ARTA ACTORULUI”

Arta actorului este disciplina de bază în cadrul complexului disciplinar al profilului *Arta Teatrală* în Școlile de Arte, învățământul extrașcolar. Disciplina în cauză folosește și coordonează toate abilitățile practice dobândite de elevi în procesul de însușire a lecțiilor de arta vorbirii scenice, mișcarea scenică, istoria teatrului universal și național; valorifică aparatul fizic, emoțional și intelectual al copilului; formează abilități interpretative; introduce în esența artei spectacolului, se concentrează pe dezvoltarea gândirii, pe aprofundarea mijloacelor de percepție și comunicare cu partenerii de scenă, pe dezvoltarea tehnicilor de expresie corporală, pe acumularea culturii generale de specialitate.

Competențele specifice și unitățile de conținut din structura acestei programe sunt proiectate astfel încât să determine vizibil evoluția elevilor pe parcursul celor 5 (6) ani de studii, *Artei actorului* fiindu-i alocate 3 ore/săptămână pentru clasele I - V (VI). Formarea competențelor specifice pentru disciplina *Arta actorului* – în fapt, actualizarea aptitudinilor

¹Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

²Programul poate fi alcătuit pentru clasele a I-a – a VI-a.

artistice – presupune, experimentarea concretă a fenomenului artistic dublată de posibilitatea exprimării individuale și întărite de componenta cognitivă.

1.1. Administrarea generală a disciplinei „Arta actorului”

Disciplina/ tipuri de activități	Compo- nenta	Numărul de ore pe săptămână	Clasele	Numărul de ore pe an	Modul de evaluare	
					Vizionare	Examen
<i>Arta actorului</i>	nucleu	3	I II III IV V (VI)	102	1	1

1.2. Repartizarea unităților de conținut pe clase

Clasa	Nr. crt.	Unități de conținut (module)	Nr. de ore <i>domenii</i>	
			teoretice	practice
I	1.	Lección introductivă	1	1
	2. Antrenamente și exerciții actoricești			
	2.1.	Libertatea musculară. Eliberarea musculară	1	10
	2.2.	Dezvoltarea atenției actoricești	2	10
	2.3.	Fantezia și imaginația	1	14
	3. Tehnica jocului actoricesc. Elemente interpretative de bază			
	3.1.	Acțiunea scenică	3	14
	3.2.	Condițiile propuse (actorul în diferite situații)	2	16
	3.3.	Tempo-ritmul	2	18
			Ore la discreția pedagogului/vizite colective la teatru	
		Total ore clasa I	102	
II	1. Antrenamente și exerciții actoricești			
	1.1.	Atmosfera scenică	1	3
	1.2.	Receptarea spațiului scenic	1	3
	1.3.	Improvizația	1	3
	1.4.	Mizanscena	1	3
	1.5.	Monologul interior. Planul secund	1	7
	1.6.	Stăpânirea acțiunii verbale	1	10
	1. Bazele interpretării actoricești Studiu (Etude) teatral			
	2.1.	Sarcina scenică. Studii pentru realizarea scopurilor.	1	7
	2.2.	Evaluarea faptelor. Studii asupra evenimentului.	1	10
2.3.	Studii asupra ciocnirii contrastelor	1	6	

	2.4.	Studii - observație		14
	2.5.	Studii individuale în condițiile tăcerii organice		8
	2.6.	Studii cu utilizarea minimală a cuvântului		12
	2.7.	Ore la discreția pedagogului/vizite colective la teatru		7
		Total ore clasa II		102
III	1. Antrenamente (Training) și exerciții actoricești			
	1.1.	Comunicarea scenică. Compatibilitatea colectivă	1	3
	1.2.	Interacțiunea cu partenerul	1	6
	1.3.	Improvizația cu partenerul pe fundal muzical		4
	1.4.	Gestul psihologic	1	5
	1.5.	Conflictul. Adaptarea. Tactica.	1	4
	2. Bazele interpretării actoricești. Studiile (Etude)			
	2.1.	Studii cu partenerul în condițiile tăcerii organice	1	8
	2.2.	Studii cu partenerul cu utilizarea minimală a cuvântului. Studii cu obiecte imaginare		12
	2.3.	Studii – observație cu partenerul	1	10
	2.4.	Studii în baza unei picturi/ lucrări plastice	1	12
	2.5.	Studii în baza lucrării muzicale	1	10
	2.6.	Studii în baza moralei unei fabule	1	12
	2.7.	Ore la discreția pedagogului/vizite colective la teatru		7
			Total ore clasa III	
IV	1. Antrenamente (Training) și exerciții actoricești			
	1.1.	Personajul scenic	1	3
	1.2.	Caracter și caracteristici	1	5
	1.3.	Expresivitatea plastică		4
	1.4.	Crearea personajelor de poveste, fantastice (feerice)	1	5
	2. Bazele interpretării actoricești. Studiile (Etude)			
	2.1.	Compoziția textului dramatic	2	
	2.2.	Studii bazate pe subiectul basmului		10
	2.3.	Studii de înscenare a fabulei		10
	2.4.	Studii în baza unor nuvele/ povestiri scurte		14
	2.5.	Înscenarea/ montarea fragmentelor scurte din dramaturgia clasică		12
	2.6.	Lucrul asupra fragmentelor din texte dramatice		12
	2.7.	Lucrul asupra rolului în spectacolul școlar		15
2.8.	Ore la discreția pedagogului/vizite colective la teatru		7	
		Total ore clasa IV		102
V	1. Antrenamente (Training) și exerciții actoricești			
	1.1.	Acțiunea verbală. Subtextul. Planul secund	2	6
	1.2.	Genuri. Stiluri. Stilizare	2	8

	2. Analiza materialului dramatic			
	2.1	Acțiune transversală. Suprasarcina. Contra-acțiune.	1	7
	2.2	Metoda analizei acțiunii	1	5
	3. Bazele interpretării actoricești			
	2.1.	Lucrul asupra rolului în fragmente din comedie		12
	2.2.	Lucrul asupra rolului în fragmente din drame		12
	2.3.	Lucrul asupra rolului în fragmente din opera dramatică în versuri		12
	2.4.	Lucrul asupra rolului în spectacolul școlar		18
	2.5.	Selectarea și studierea materialului adăugător necesar pentru lucrul asupra rolului		9
	2.6	Ore la discreția pedagogului/vizite colective la teatru		7
		Total ore clasa V		102
VI	1. Antrenamente (Training) și exerciții actoricești			
	1.1.	Acțiunea verbală. Intonația	2	12
	1.2.	Genuri. Stiluri	1	5
	2. Analiza materialului dramatic			
	2.1	Acțiune transversală. Suprasarcina. Contra-acțiune.	2	10
	2.2	Metoda de analiză a acțiunii	2	
	3. Bazele interpretării actoricești			
	3.1.	Lucrul asupra rolului în fragmente din genul comediei		20
	3.2.	Lucrul asupra rolului în fragmente din drame		20
	3.3.	Lucrul asupra rolului în spectacolul școlar		20
3.4.	Selectarea și studierea materialului auxiliar necesar pentru lucrul asupra rolului.		8	
		Total ore clasa VI		102

Profesorul are responsabilitatea de a adapta curriculumul la condițiile și ritmul de învățare al fiecărui elev sau al fiecărei clase în parte, asigurând individualizarea procesului educational și adaptarea acestuia la particularitățile de vârstă și la aptitudinile particulare ale elevilor.

1.3. Competențe specifice și unități de competențe

- **Cunoașterea** elementelor de bază ale limbajului teatral, deplasarea accentului de pe caracterul informativ pe cel formativ, centrând interesul pe elev și pe opțiunile sale.
- **Crearea** diverselor compoziții spectaculare (*studii* teatrale, adaptări scenice, parodii, înscenări improvizate, întruchiparea personajului scenic în cadrul spectacolului) prin aplicarea tehnicilor măiestriei actoricești, dând dovadă de gust estetic și creativitate.
- **Demonstrarea** competențelor obținute în cadrul lecțiilor de *Arta actorului* și abilităților acumulate la disciplinele conexe pe scena teatrală și în cadrul evenimentelor artistice.

- **Integrarea** abilităților actoricești/ interpretative în contexte educaționale, sociale, culturale, manifestând deschidere pentru valorizarea experiențelor artistice.

1.4. Matricea dezvoltării competențelor specifice și unităților de competențe

Nr. crt.	Competențe specifice	Unități de competențe
1	<p>Cunoașterea elementelor de bază ale limbajului teatral, deplasarea accentului de pe caracterul informativ pe cel formativ, centrând interesul pe elev și pe opțiunile sale.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea regulilor de conduită și tehnicilor de siguranță în clasă, în cadrul echipei, în spațiul scenic, în vizita colectivă la teatru. 2. Executarea exercițiilor (antrenamentelor) actoricești cu privire la dezvoltarea libertății psihofizice, atenției scenice, imaginației, spiritului de observație. 3. Manifestarea/ demonstrarea și dezvoltarea tehnicii improvizației. 4. Observarea, compunerea, imitarea caracterelor și comportamentelor, fenomenelor, activităților umane. 5. Manifestarea abilităților creativ-literare și a imaginației (împlicarea în crearea colectivă a povestirilor scurte, istoriilor). 6. Utilizarea tehnicilor actoricești și elementelor interpretative de bază în scopul creării și interpretării <i>studiilor</i>. 7. Alcătuirea/ crearea <i>studiilor</i> pe diverse compartimente (cu obiecte fizice, cu obiecte imaginare, în singurătatea publică). 8. Manifestarea capacității de acțiune în circumstanțele propuse (condițiile propuse). 9. Executarea diferitor sarcini conform scării temporitice propuse de pedagog. 10. Conștientizarea și abordarea în creațiile artistice a noțiunilor de <i>atmosferă scenică, improvizație, mizanscenă, monolog</i> (interior, exterior), <i>sarcina și supra-sarcina scenică</i>.
2	<p>Crearea diverselor compoziții spectaculare (studii teatrale, adaptări scenice, parodii, înscenări improvizate, întruparea personajului scenic în cadrul spectacolului) prin aplicarea tehnicilor măiestriei actoricești, dând dovadă de gust estetic și creativitate.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Receptarea (percepția) spațiului scenic. 2. Stăpânirea logicii construirii unei mizanscene. 3. Elaborarea scenică a <i>Studiului</i> teatral în dependență de compartimentul studiat și sarcinile propuse (<i>Studii</i> cu aprecierea evenimentului; <i>Studii</i> Pentru atingerea scopului, <i>Studii - observații</i> asupra animalelor, oamenilor. Parodii. <i>Studii</i> cu utilizarea minimală a cuvântului, <i>Studii</i> în baza lucrărilor muzicale, <i>Studii</i> în baza moralei unei fabule). 4. Improvizarea pe baza materialului muzical, pe un subiect dat, pe baza unei creații plastice.

		<p>5. Demonstrarea abilităților de interacțiune cu un partener (<i>Studii</i> cu partenerul în condițiile tăcerii organice, <i>Studii</i> cu partenerul cu utilizarea minimală a cuvântului: <i>Studii</i> bazate pe creații din domeniul artei plastice, <i>studii</i> colective).</p> <p>6. Operarea în cadrul creațiilor scenice proprii cu tehnicile actoricești propuse de K.S. Stanislavski (imaginație, fantezie, atenție, atitudine, evaluarea faptului, circumstanțele propuse, acțiune scenică, sarcină, scop, sarcină generală, atmosferă, fizică, condiția fizică, conflictul, evenimentul.), Mihail Cehov (Logica acțiunii scenice. Improvizatie. Principiul reîncarnării. Caracter și caracteristici. Gen și stil.)</p>
3	<p>Demonstrarea competențelor obținute în cadrul lecțiilor de Arta actorului și abilităților acumulate la disciplinele conexe pe scena teatrală, în cadrul evenimentelor artistice.</p>	<p>1. Manifestarea gândirii asociative și imaginative în procesul de materializare scenică.</p> <p>2. Utilizarea mijloacelor și tehnicilor actoricești în scopul dezvăluirii individualității artistice.</p> <p>3. Aplicarea elementelor compoziționale ale textului dramatic în procesul de analiză a textului și în jocul actoricesc (<i>expoziția, intriga, desfășurarea acțiunii, punctul culminant, deznodământul</i>).</p> <p>4. Perceperea și interpretarea personajelor artistice din basme, fabule, povestiri scurte.</p> <p>5. Înscenarea fragmentelor scurte din texte literare clasice. Identificarea evenimentelor, evaluarea faptelor, obiectivelor și sarcinilor, relațiilor interumane descrise de autor.</p> <p>6. Crearea/ Întruchiparea personajelor în cadrul spectacolului teatral.</p> <p>7. Demonstrarea potențialului artistic acumulat în cadrul manifestărilor artistice, spectacole teatrale, evenimente organizate în cadrul școlii.</p>
4	<p>Integrarea abilităților actoricești/ interpretative în contexte educaționale, sociale, culturale, manifestând deschidere pentru valorizarea experiențelor artistice.</p>	<p>1. Crearea personajelor în texte de diferite genuri și stiluri dramatice.</p> <p>2. Identificarea și valorificarea textelor care contribuie la educarea tinerei generații.</p> <p>3. Interacțiunea creativă în procesul de creare a spectacolului cu membrii echipei de creație.</p> <p>4. Comunicarea activă și productivă cu publicul teatral/ artistic.</p> <p>5. Implicarea în acțiunile de valorificare a patrimoniului cultural-artistic.</p>

		<p>6. Participarea în calitate de interpreți/creatori/consumatori elevați fideli ai produselor domeniului artistic-interpretativ.</p> <p>7. Manifestarea încrederii în propriile posibilități de exprimare în public, cu scopul de a transmite gânduri și emoții.</p> <p>8. Disponibilitatea pentru conștientizarea propriului potențial (fizic, cognitiv, emoțional) necesară exprimării artistice.</p> <p>9. Manifestarea unei atitudini pozitive față de valorile culturale sub diferite aspecte (descoperire, valorificare, conservare etc.)</p>
--	--	--

1.5. Unități de conținuturi și activități de învățare recomandate

CLASA I

Tema 1. Lecție introductivă. Teatrul ca formă de artă. Teatrul - sinteză a diferitelor arte. Arta jocului actoricesc - elementul dominant al artei teatrale. Teatrul - artă colectivă. Regulile de conduită în clasă, în echipă, pe scenă. Conduita spectatorului. Respectul reciproc. Instrucțiuni despre tehnicile de siguranță și comportamentul în clasă, în spațiul scenic, în vizita colectivă la teatru.

2. Antrenamente și exerciții actoricești

Tema 2.1. Libertatea musculară. Eliberarea musculară. Lucrul asupra respirației. Antrenament psihofizic. Eliberarea de blocaje musculare.

Tema 2.2. Atenția scenică. Memoria vizuală și auditivă. Memoria emoțională și motorie. Memoria musculară și facială. Coordonarea în spațiu.

Tema 2.3. Imaginația și fantezia. 1. Improvizația sub ritmul muzicii. 2. Imitarea și compunerea diverselor acțiuni, situații, mișcări neobișnuite. 3. Compunerea în colectiv a unui basm/ istorii/ povestiri (pornind de la un cuvânt/frază/situație).

3. Tehnicile jocului actoricesc. Elemente interpretative de bază

Tema 3.1. Acțiunea- elementul de bază în arta teatrală. *Studii* (Etude) și exerciții pentru acțiunea fizică (cu obiecte). *Studii* (Etude) și exerciții pentru memoria acțiunilor fizice, cu obiecte imaginare. *Studii* (Etude) pentru acțiunea interioară (singurătatea publică). Perceperea conceptului „al patrulea perete”. Concentrarea atenției asupra propriei „lumi interioare”.

Tema 3.2. Circumstanțele (condițiile) propuse (actorul în diferite situații). Circumstanțe de loc (spațiu) – unde are loc acțiunea; circumstanțe de timp – când are loc acțiunea; circumstanțe personale – cine acționează, cu ce scop, în ce mod; circumstanțe de situație.

Tema 3.3. Tempo-ritmul. Gradarea tempo-ritmului. Scara tempo-ritmului. Tempo-ritmul interior și exterior. *Studii* care corespund tempo-ritmului extern și intern (viteza comportamentului corespunde senzației interioare: alerg pentru că am întârziat la școală, sunt lent pentru că am exagerat cu mâncarea etc.). *Studii* pe contrastul dintre tempo-ritmul extern și intern. *Studii* pentru acțiunea fizică în circumstanțe propuse.

CLASA 2

I. Antrenamente și exerciții actoricești

Tema 1.1. Atmosfera teatrală. Exerciții de coliziune a atmosferelor.

Tema 1.2. Receptarea (percepția) spațiului. Exerciții de compatibilitate colectivă.

Tema 1.3. Improvizația - libera exprimare a individualității creative a fiecărui elev, asimilarea tehnicii/metodei *improvizaționale*.

Tema 1.4. Mizanscena (aranjarea în spațiul scenic). Stăpânirea logicii construirii unei mizanscene.

Tema 1.5. Monologul. Tipurile de monolog (interior exterior).

Tema 1.6. Stăpânirea acțiunii verbale. Legătura inseparabilă dintre acțiunea verbală și cea fizică. Elaborarea *Studiului* (Etude) teatral.

II. Bazele interpretării actoricești. *Studiul* teatral (Etude)

Tema 2.1. Sarcina scenică. Motivarea acțiunii. Scopul acțiunii.

Tema 2.2. Evenimentul. Aprecierea evenimentului. Studii care conțin aprecierea evenimentului.

Tema 2.3., 2.4., 2.5., 2.6.

Studii pentru atingerea scopului. *Studii* pentru aprecierea evenimentului. *Studii* – *observații*: 1. Observații asupra animalelor și păsărilor; 2. Observații asupra oamenilor; 3. Parodii. *Studii* individuale în condițiile tăcerii organice. *Studii* cu utilizarea minimală a cuvântului.

CLASA 3

Formarea abilităților de interacțiune cu partenerul. Stăpânirea abilităților de comunicare, folosind diverse tactici în relația cu partenerul. Noi concepte cu impact scenic - **gestul psihologic și intonația actorului.** **Conflictul** la baza construcției dramatice a studiului. **Lupta, conflictul de interese** - principalul motor al unei acțiuni scenice. **Dezvoltate tehnicii de improvizație:** improvizație pe baza materialului muzical, pe un subiect dat, pe baza unei creații plastice – desen, sculptură, compoziție plastică etc. **Abilitatea de a coexista și de a interacționa cu partenerul, cu doi parteneri, trei și în grup** (studii colective). **Exerciții pentru gestul scenic.** Studii cu partenerul în condițiile tăcerii organice. Studii cu partenerul cu utilizarea minimală a cuvântului. Studii – observație cu partenerul. Studii în baza moralei unei fabule.

CLASA 4

Lucrul cu textul autorului. Etape de lucru în scopul creării personajului scenic (artistic). Studiarea specificului comportamentului uman (fizicul, plasticitatea corporală a personajului artistic (mersul, manierele, gesturile, modul de vorbire). **Integrarea abilităților și cunoștințelor acumulate la disciplinele conexe, profilul Artă teatrală:** „Mișcarea scenică”, „Arta vorbirii scenice”, „Istoria teatrului universal și național”.

Temele 1.1., 1.2., 1.3., 1.4. Antrenamente și exerciții axate pe etapa pregătitoare a lucrului asupra textului și personajului scenic. Utilizarea abilităților și cunoștințele acumulate la disciplinele conexe.

Tema 2.1. Compoziția textului dramatic. Structura tradițională a subiectului dramatic.

Expoziția. Intriga. Desfășurarea acțiunii. Punctul culminant. Deznodământul.

Tema 2.2. Studii pe subiectul unui basm (sau dramatizarea unui fragment din basm).

Tema 2.3. Înscenarea fabulei.

Tema 2.4. Studii pe subiectul nuvelei/ povestirii scurte. Analiza succesiunii de evenimente, identificarea evenimentului principal și alcătuirea studiului teatral, cu păstrarea maximală a circumstanțelor propuse de autor.

Tema 2.5. Înscenarea fragmentelor scurte din texte literare clasice. Identificarea evenimentelor, evaluarea faptelor, acțiunilor umane, obiectivelor și sarcinilor, relațiilor interumane descrise de autor.

Tema 2.6. Lucrul asupra fragmentelor din opere dramatice. Analiza textului dramatic: seria de evenimente, stabilirea sarcinilor acțiunii, identificarea caracteristicilor exterioare, alcătuirea aspectului fizic al personajului prin intermediul elementelor de machiaj, costum, maniere, limbaj plastic, specific de vorbire.

Tema 2.7. Lucrul asupra rolului în spectacolul școlar. Autorul și genul textului dramatic la discreția pedagogului. **Elementele spectacolului – scenografie, costum, decor, recuzită, machiaj scenic.**

CLASA V (VI)

Lucrul cudiferite genuri și stiluri dramatice. Analiza textelor dramatice planificate pentru montarea scenică (vodevil, musicaluri, miniaturi teatrale, scenete etc.). Lucrul asupra fragmentelor de diferite genuri și stiluri dramatice. Lucrul asupra intonației actoricești. **Subtextului și planului secund. Acțiunea transversală. Suprasarcina. Contra-acțiunea.** Asimilarea și înțelegerea conceptelor lui K.S. Stanislavski, M. Chekhov.

Metoda de analiză a acțiunii. Analiza regizorală. Studiarea detaliată a materialului dramatic. Studiarea contextului istoric, materialului vizual, etnografic cu privire la epoca în care a trăit autorul reflectată în textul dramatic.

Lucrul asupra rolului în fragmente din genul comediei, farsei. Lucrul asupra rolului în fragmente din drame. Lucrul asupra rolului în fragmente din opera dramatică în versuri (comedie, tragedie). Lucrul asupra rolului în spectacolul școlar.

1.6. Finalitățile învățării

Clase	<i>La finele claselor elevul va putea:</i>	<i>Produse/ rezultatele învățării</i>
I	<ol style="list-style-type: none"> Imita, compune, interpreta în spațiul scenic acțiuni, situații simple. Utiliza tehnici actoricești și elementelor interpretative de bază. Crea și interpreta studii care au la bază o acțiune (cu obiecte fizice, cu	Jocuri și exerciții actoricești. Studii și exerciții pentru acțiunea fizică - (cu obiecte). Studii și exerciții cu obiecte imaginare. Studii pentru acțiunea interioară (singurătatea publică).

	<p>obiecte imaginare, în singurătatea publică).</p> <ol style="list-style-type: none"> Executa difere sarcini conform scării tempo-ritmice. Manifesta individualitatea în cadrul exercițiilor și antrenamentelor actoricești. Conștientiza noțiunile: atenția, concentrarea, memoria, coordonarea, promptitudinea, imaginația, sincronizarea scenică, prin jocuri simple. 	<p>Studiicare corespund tempo-ritmului extern și intern.</p> <p>Studii pe contrastul dintre tempo-ritmul extern și intern.</p> <p>Studii pentru acțiunea fizică în circumstanțe propuse.</p> <p>Vizionare (sem. I): prezentarea publică a Exercițiilor și studiilor teatrale.</p> <p>Examen (sem. II): prezentarea publică a studiilor teatrale.</p>
II	<ol style="list-style-type: none"> Recepta spatiul scenic. Improviza situații, fenomene în spatiul scenic. Crea mizanscene pe subiecte diverse. Elabora Studii (Etude) teatrale Aplica tehnici actoricești în cadrul creațiilor proprii. Efectua observații asupra caracterelor umane Imita caractere, situații, fenomene naturale. 	<p>Studii pentru atingerea obiectivului, Studii pentru tăcerea organică, „Studii - observații” asupra animalelor, păsărilor.</p> <p>Vizionare (sem. I) prezentarea publică a studiilor.</p> <p>„Studii - observații” asupra oamenilor, Studii de apreciere a evenimentului, Studiicu utilizarea minimă a cuvintelor, Parodii – artistul, prezentatorul preferat.</p> <p>Examen (sem. II) prezentarea publică a studiilor și parodiilor.</p>
III	<ol style="list-style-type: none"> Interacționa cu partenerul de scenă. Folosi diverse tactici în relația cu partenerul. Lucra cu tehnica improvizației pe baza materialului muzical, literar, lucrărilor plastice. Executa exerciții de domeniul gestului scenic. Alcătu Studii pentru circumstanțe diverse; Selecta, recepta creații din domeniul artei plastice, artei muzicale. Crea Studii în baza lucrărilor muzicale, baza moralei unei fabule. 	<p>Studiicu partenerul în condițiile tăcerii organice,</p> <p>Studii în baza lucrărilor muzicale, Studii în baza lucrărilor plastice.</p> <p>Vizionare (sem. I) prezentarea publică a studiilor.</p> <p>„Studii-observație” cu partenerul sau colective,</p> <p>Studiicu utilizarea minimală a frazelor scurte,</p> <p>Studii în baza moralei fabulei.</p> <p>Examen (sem. II) prezentarea publică a studiilor în baza materialului literar.</p>
IV	<ol style="list-style-type: none"> Întruchipa personaje dramatice. Analiza textul dramatic. Utiliza în creația scenică abilitățile și cunoștințele acumulate la disciplinele conexe „Mișcarea scenică/ Dans”, „Arta vorbirii 	<p>Studii bazate pe subiectul basmului, Studii - înscenarea fabulei, Studii bazate pe subiectul nuvelei/ povestirii.</p>

	<p>scenice”, „Istoria teatrului universal și național”.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Manifesta individualitatea artistică. 5. Opera cu elementele compoziției textului dramatic. 6. Alcătui și interpreta situații/ studii care au la bază elementele cheie ale compoziției textului dramatic. 7. Înscena fabule. 8. Realiza studii pe subiectul nuvelei/ povestirii scurte. 9. Înscena fragmente scurte din texte literare clasice. 10. Lucra asupra fragmentelor din opere dramatice. 	<p>Vizionare (sem. I) prezentarea publică a studiilor realizate în baza materialului literar.</p> <p>Spectacol școlar sau fragmente din opere dramatice.</p> <p>Examen (sem. I) prezentarea publică: a spectacolului dramatic sau fragmente dramatice</p>
V (VI)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza textele dramatice planificate pentru montarea scenică (vodevil, musicaluri, miniaturi teatrale, înscenări etc.). 2. Lucra asupra fragmentelor de diferite genuri și stiluri dramatice. 3. Interacționa creativ cu profesorul/ regizorul, colegii în procesul de creare a spectacolului. 4. Asimila și integra conceptele lui K.S. Stanislavsky și M. Cehov în crearea rolului. 5. Selecta și studia materialul auxiliar în lucrul asupra rolului (materialul istoric, etnografic, vizual, literar). 	<p>Fragmente de spectacol în proces de lucru.</p> <p>Spectacol de forme mici.</p> <p>Vizionare (sem. I) prezentarea publică a fragmentelor de spectacol sau spectacol de forme mici.</p> <p>Spectacol școlar.</p> <p>Examen (sem. II) prezentarea publică a spectacolului.</p>

1.7. Sugestii metodologice de predare-învățare-evaluare

Obiectivul **primului an** de studii la disciplina *Arta actorului* este însuflarea dragostei pentru artă, cunoașterea regulilor eticii artistice, însușirea comportamentului corect și comunicării în echipă. Activitatea principală a acestei categorii de vârstă este jocul. Prin urmare, în primele clase predomină antrenamentul și exercițiile actoricești în forma jocurilor, în cadrul cărora copilul își va manifesta individualitatea, își va cunoaște colegii, se va adapta în colectiv și se va pregăti pentru dobândirea abilităților de a se exprima prin intermediul acțiunilor scenice. Crearea unui climat moral, prietenos și vesel, a atmosferei creative, care îi face pe copii să se bucure de cursuri sunt principalele sarcini pentru profesor.

Exemple de Antrenamente și exerciții actoricești pentru Anul I

Exemple de exerciții:

„televizorul imaginar” - Copiii stau pe scaune și urmăresc „emisiunea”. Ce emisiune urmărește fiecare copil? Fiecare copil va vorbi despre ceea ce vede. Cu telecomanda imaginată schimbă programele, explicând ce vede.

Biroul din clasă este: tron regal, acvariu cu pești exotici, foc, tufiș ghimpos.

Transmiterea cărții de parcă ar fi: cărămidă, bucată de tort, explozibil, figurina de porțelan etc.

A lua un creion de pe masă de parcă ar fi: vierme, cartof fierbinte, mărgelile mici.

„Sculptorul și argilă” - Copiii sunt distribuiți în perechi. Se înțeleg între ei cine va fi „Sculptor” și cine „Argila”. Sculptorii sculptează din lut: animale, sportivi, jucării, personaje din basme. După care se schimbă cu rolurile.

Tehnicile jocului actoricesc. Elemente interpretative de bază

Studii (Etude) și exerciții pentru acțiunea fizică - (cu obiecte). Executarea clară, logică și detaliată a unei sarcini specifice. Scopul acțiunii efectuate. a) selecție logică a obiectelor pentru a efectua acțiuni (mop - cârpă - găleată), (creion - hârtie - radieră), (foarfece - bandaj - jucărie de pluș); b) selecția haotică a articolelor (găleată - hârtie - jucărie de pluș), (cârpă - creion - foarfece), (mop - bandaj - radieră).

Studii (Etude) și exerciții pentru memoria acțiunilor fizice. Acțiune fizică cu un obiecte imaginare (perierea dinților, brodarea, măturarea, jocul cu păpușa (mașină), desenarea, jocul cu mingea etc.).

Studii (Etude) pentru acțiunea interioară (singurătatea publică). Perceperea conceptului „al patrulea perete”. Concentrarea atenției asupra propriei „lumi interioare”. Principalele întrebări în lucrul la acțiunea interioară: ce simt? Ce se întâmplă cu mine? Ce vreau?

Circumstanțele (condițiile) propuse (actorul în diferite situații). Circumstanțele propuse sunt un set de condiții și situații în care are loc acțiunea scenică. Circumstanțe de loc (spațiu) - unde are loc acțiunea, circumstanțe de timp - când are loc acțiunea, circumstanțe personale - cine acționează, circumstanțe situaționale - modul în care o persoană trăiește în această situație: de unde am venit? de ce am venit? unde mă duc? ce vreau? ce mă împiedică să-mi realizez scopul?

Tempo-ritmul. Tempoul - viteza acțiunii efectuate. Ritmul - regularitatea și intensitatea acțiunii, organizarea acestuia în timp și spațiu.

Gradarea tempo-ritmului. Creșterea și descreșterea treptată a tempo-ritmului. Mișcarea pe scenă în tempo-uri diferite.

Scara tempo-ritmului:

Nr. 1,2 - pasivitate, letargie, depresie, apatie;

Nr. 3, 4 - revigorare, trecerea lentă la o stare mai energică;

Nr. 5 - disponibilitatea de a acționa, calmitate;

Nr. 6 - ritmul deciziilor, un ritm hotărât, clar;

Nr. 7 - depășirea obstacolelor, apariția pericolului, anxietății sau - bucuriei;

Nr. 8, 9 - acțiune energică, emoție puternică;

Nr. 10 - haos, nebunie, panică.

Tempo-ritmul interior și exterior.

Studii care corespund tempo-ritmului extern și intern.

(viteza comportamentului corespunde senzației interioare: alerg pentru că am întârziat la școală, sunt lent pentru că am exagerat cu mâncarea etc.).

Studii pe contrastul dintre tempo-ritmul extern și intern(viteza comportamentului nu se potrivește cu senzația interioară: alerg la lecția de educație fizică, dar visez la cadouri de ziua mea).

Studii pentru acțiunea fizică în circumstanțe propuse (legarea șireturilor la papuci sau împletirea cosiței la testul de matematică; cu zece secunde înainte de a urca pe scenă; în troleibuzul aglomerat etc.).

Tempo-ritmul propus determină alegerea circumstanțelor. Inventarea anumitor circumstanțe pentru o acțiune fizică efectuată cu o anumită viteză (strângerea vaselor de pe masă cu viteza nr. 1, 5, 10; curățenia în clasă cu viteza 1, 10 etc.).

În anul 2 procesului educațional are directiva conștientizării existenței pe scena teatrală. Atât în cadrul antrenamentelor cât și în procesul de creare a studiului – compoziție artistică bazată pe improvizație (Etude), este necesar să se urmărească procesul de gândire a elevului.

Atmosfera – nuanțele de stări, culori, dispoziție, create de acțiunea psihofizică și starea scenică, mediul în care evenimentele se dezvoltă.

Exerciții de coliziune a atmosferelor, de exemplu: candidații la înmatriculare așteaptă rezultatele examenului – atmosferă generală, toată lumea este nervoasă, îngrijorată, toți încearcă să se susțină reciproc. Profesorul iese și citește lista. Atmosfera se împarte în două grupuri cei acceptați și cei respinși.

Exerciții de compatibilitate colectivă. Lucrul la orientarea în spațiul scenic, capacitatea de a acapara spațiul scenic, capacitatea de a simți partenerul, de a relaționa cu acesta. Capacitatea de a crea atmosfera „interioară” și de a exista în atmosfera „exterioară” a spațiului scenic.

Mizanscena (aranjarea în spațiul scenic) trebuie să fie activă, funcțională, semnificativă. Exemplu de exerciții: „Stop-cadru” – crearea mizanscenei pe subiecte diverse. Stăpânirea logicii construirii unei mizanscene. Regulile de bază ale eticii scenice - nu stăm cu spatele la public, folosim culisele doar pentru urcarea pe scenă, nu le atingem în timpul acțiunii scenice.

Monologul interior - gândurile și sentimentele proprii. Al doilea plan - sarcină personală eficientă, care răspunde la întrebarea „Ce vreau?” Primul plan – tactica comportamentului, cum acționez pentru a obține ce vreau.

Stăpânirea acțiunii verbale. Abilitatea de a acționa prin cuvânt se dobândește în procesul de contact activ, în care cuvintele devin mijloacele necesare în comunicarea cu partenerii. Acțiunea verbală se îmbină organic cu cea fizică. De la primii pași de lucru cu cuvântul este important ca elevii să simtă legătura inseparabilă a acțiunii verbale cu cea fizică. Pentru ca cuvântul să devină instrumentul acțiunii, este necesară conectarea întregului aparat fizic pentru efectuarea acestei acțiuni.

Sarcina scenică. Motivarea acțiunii. Scopul acțiunii: Ce fac? Motivarea acțiunii: De ce fac? Modalitatea de realizare deplină a sarcinii scenice: În ce mod fac?

Evenimentul. Aprecierea evenimentului. Studii care conțin aprecierea evenimentului.

Sarcini și teme orientative pentru studii (Etude):

Pentru atingerea scopului - „la lecția de desen”: desenează portretul colegului care stă cu spatele la tine.

Studii pentru aprecierea evenimentului - „Pentru prima dată în viață”, „Mesaj/Scrisoare”, „Descoperire”, „Stricat!?” ...

Studii – observații:

1. Observații asupra animalelor: „Animalul de companie”, „La grădina zoologică”, „La circ”.

2. Observații asupra oamenilor: „În metrou”, „La stația de autobuz”, „În cafenea” .

3. Parodii: „Artistul meu preferat, cântăreț, prezentator TV”, „Ne parodiem unii pe alții”.

Studii individuale în condițiile tăcerii organice - „Nu pot rezolva problema!”, „Scrisoare de la un prieten”, „A spune sau a nu spune?”

Studii cu utilizarea minimală a cuvântului - „Nu vreau!”, „Îmi pare rău”, „Am obosit”.

Scopul principal în **anul. 3** de studii este formarea abilităților de interacțiune cu partenerul. Stăpânirea abilităților de comunicare, folosind diverse tactici în relația cu partenerul (să vadă, să audă, să înțeleagă, să anticipeze acțiunile fiecărui participant). Cunoașterea clară a sarcinii scenice - ce vreau să obțin (învăț etc.) de la partener. Aici, pe lângă conștientizarea acelor: „Ce fac? Ce se întâmplă cu mine? Ce urmăresc?”, se va acorda o atenție sporită comportamentului partenerului: „Ce face el? Ce se întâmplă cu el? Ce urmărește?”. Sunt introduse noi concepte cu impact scenic - gestul psihologic și intonația actorului. Conflictul ca bază pentru construcția dramatică a *studiului*. Lupta, conflictul de interese - principalul motor al unei acțiuni scenice.

În cadrul antrenamentelor se va lucra în continuare cu tehnica improvizației. Se va lucra la abilitatea de a exista și de a interacționa cu partenerul, cu doi parteneri, trei și în grup (colective). Abilitățile vor fi practicate în diferite moduri - improvizație pe baza materialului muzical, pe un subiect dat, pe baza unei creații plastice – desen, sculptură, compoziție plastică etc. Exerciții pentru gestul scenic - în loc de fraze, se naște un gest, de exemplu: „Nu mă atinge!”, „Mișcă-te mai repede!”, „Nu face zgomot!”. Pe un gest psihologic - contrastul dintre cuvânt și gest: (exemplu) „Pleacă!” și în același timp strângi în pumn cheia sau o eșarfă. Intonația actoricească - să spui aceeași frază cu diferite nuanțe de intonație și diferite subtexte.

Sarcini și teme orientative pentru Studiul teatral:

Studii cu partenerul în condițiile tăcerii organice. „Trebuie să feliciți colegul cu ziua de naștere deși sunteți certați” „La test, încercați să copiați răspunsurile de la un coleg de bancă foarte răutăcios”. Factorul important în aceste sarcini este ca tăcerea să fie justificată.

Studii cu partenerul cu utilizarea minimală a cuvântului: „Hai să mergem acasă (?) (!)”, „ Am decis ... (să renunț la școala de muzică), (să chiulesc ora de matematică) ... ”. Frazele alese sunt foarte importante – acestea trebuie să fie active (să comporte acțiune, conflict) sau să conțină anumite evenimente.

Studii – observație cu partenerul (De exemplu: într-o cușcă a grădinii zoologice se află maimuța și tigrul etc.).

Studii bazate pe creații din domeniul artei plastice - selectați materialul care comportă o acțiune și ar putea fi receptate de copii, de exemplu: Adolphe William Bouguereau „Vendangeuse”, „Supă”, „Lección dură”, „Persuasiune”, K. Korovin „La balcon”, „La fereastră”; sculpturi – Pavel Obreja etc.

Studii în baza lucrărilor muzicale - selectarea materialului muzical care sugerează acțiune S. Rachmaninoff «Этюды-картины» M. Mussorgsky «Картинки с выставки», S. Prokofiev «Детская музыка», R. Schumann „Scene pentru copii” etc.

Studii în baza moralei unei fabule – se analizează seria de evenimente a fabulei, se identifică o situație similară din viață și în baza ei se alcătuește studiul („Vulpea și cioara”, „Greierul și furnica”).

Subiectul principal al **anului IV** este lucrul cu textul autorului. Pentru început se vor aborda forme literare scurte și accesibile pentru categoria de vârstă, treptat se va recurge la texte mai complexe.

Lucrul asupra Creării personajului scenic (artistic) constă din mai multe etape. Pentru asimilarea caracterului personajului, modului de gândire, manierelor etc. se va studia specificul comportamentului uman. Fizicul, plasticitatea corporală a personajului artistic (mersul, manierele, gesturile) și modul de vorbire conferă personajului anumite caracteristici, din acest motiv scopul acestui an de studiu este de a integra abilitățile și cunoștințele elevilor acumulate la toate disciplinele profilului Artă teatrală. La sfârșitul acestui an, în cadrul examenului se va prezenta spectacolul sau fragmente din spectacol pe baza lucrărilor dramatice de orice gen.

Antrenamentele și exercițiile vor fi axate pe etapa pregătitoare a lucrului asupra textului și personajului scenic. În improvizație, elevii trebuie să utilizeze nu numai elementele de bază ale interpretării dar și abilitățile și cunoștințele acumulate la disciplinele conexe „Mișcarea scenică”, „Arta vorbirii scenice”, „Istoria teatrului universal și național”. Se vor folosi toate mijloacele pentru dezvoltarea individualității artistice.

Fiecare elev, până în al patrulea an de studiu își arată așa-numitele puncte tari și puncte slabe. Cineva cântă mai bine, cineva dansează, cineva are o dicție perfectă. Scopul nostru este de a corecta neajunsurile și punctele slabe și de a profita la maximum de punctele forte, de a oferi diferite soluții pentru crearea unor personaje de poveste și fantastice (plastice, psihologice, coregrafice, muzicale etc.).

Exercițiul „În mască”: I-a opțiune - o mască expresivă și colorată a unui personaj fabulos sau fantastic - corpul inventează modalități de exprimare plastică în corespundere cu personajul respectiv. A II-a opțiune - mască albă, neutră – corpul inventează, creează un personaj prin intermediul rezolvării plastice transmite caracterul și caracteristicile acestuia.

Exercițiul „Numai brațele”, „Numai picioarele”: elevul se retrage după un paravan (draperie, ecran) sunt vizibile fie picioarele, fie mâinile. Sarcina este de a transmite caracterul, starea emoțională a personajului pe care l-a inventat.

Compoziția textului dramatic. Textul dramatic are o compoziție specifică. La baza acestuia se află conflictul și deznodământul (rezolvarea conflictului), succesiunea evenimentelor desfășurate în acțiune. Subiectul este format din evenimentele și acțiunile personajelor.

Structura tradițională a subiectului dramatic.

Expoziția - prezentarea eroilor, punctul inițial al acțiunii, momentul în care cititorul află „cine, unde, când” va participa la acțiunea textului.

Intriga - situația ce generează apariția conflictului.

Desfășurarea acțiunii – succesiunea, în ordinea cronologică a tuturor acțiunilor care preced punctul culminant. Este cea mai voluminoasă parte a textului dramatic.

Punctul culminant - conflictul atinge cota maximă, apogeul conflictului.

Deznodământul - rezolvarea conflictului.

Studii pe subiectul unui basm (sau dramatizarea unui mic fragment din basm). Lucrul asupra percepției și interpretării personale a personajului artistic din basm.

Repertoriu. I. Creangă „Soacra cu trei nurori”, Poveștile fraților Grimm: „Frățiorul și surioara”, „Cei trei filatori”, „Hansel și Gretel”, Charles Perrault: „Vrăjitoarea (Cadouri de Zână)”, G.H. Andersen: „Regina zăpezii”, „Fata cu chibrituri”. **Înscenarea fabulei.** Etapa de accedere la lucrul cu dramaturgia, deoarece fabula conține toate elementele piesei dramatice: conflict pronunțat, caractere/ personaje spectaculoase, conținut serios, relatare în formă de dialog. Repertoriu: „Greierul și furnica”, „Doi câini”, „Racul, broasca și știuca”

Studii în baza subiectului nuvelei/ povestirii scurte. Analiza succesiunii de evenimente, identificarea evenimentului principal și alcătuirea studiului teatral în baza acestuia, cu păstrarea maximală a circumstanțelor propuse de autor.

Repertoriu orientativ: Povestiri de A.P. Cehov. Nuvele de I.L. Caragiale., V. Alecsandri, I. ș.a.

Înscenarea fragmentelor scurte din texte literare clasice. Identificarea evenimentelor, evaluarea faptelor, acțiunilor umane, obiectivelor și sarcinilor, relațiilor interumane descrise de autor.

Repertoriu orientativ: „Pepi Cioarap-Lung” de Astrid Lindgren, „Micul prinț” Antoine de Saint Exupery, „Alice în Țara Minunilor”, L. Carroll, „Mary Poppins”, P.L. Travers, „Aventurile lui Huckleberry Finn”, Mark Twain, „Amintiri din copilărie”, Ion Creangă, „Basmelor românilor”, Petre Ispirescu, „Poveste de Crăciun”, Charles Dickens.

Lucrul asupra fragmentelor din opere dramatice. Piesa trebuie să corespundă vârstei și intereselor elevilor. Pentru crearea unor personaje organice este importantă distribuția rolurilor. Copiilor li se vor atribui rolurile ținându-se cont de experiența emoțională a acestora. Elevii trebuie să citească piesa integrală, nu doar fragmentul pe care-l interpretează. Profesorul trebuie mai întâi să facă o analiză completă a textului, după care urmează analiza detaliată: seria de evenimente, stabilirea sarcinilor acțiunii, identificarea caracteristicilor exterioare, alcătuirea aspectului fizic al personajului: machiaj, costum, maniere, limbajul plastic, specificul vorbirii, toate elementele contribuind la întruchiparea scenică.

Exemple de texte dramatice: „Vrem să vă dăruim câte o fereastră”, „Omul de zăpadă care voia să întâlnească soarele” de Matei Vișniec

Lucrul asupra rolului în spectacolul școlar. Autorul și genul textului dramatic la discreția pedagogului.

În clasa a V-a (VI) se va lucra în diferite genuri și stiluri. Se va desfășura un proces de repetiție activ, se vor analiza textele dramatice planificate pentru montarea scenică (vodevil,

musical, miniaturi teatrale, înscenări etc.). Lucrul asupra fragmentelor de diferite genuri și stiluri dramatice, inclusiv drama istorică și socială. Se va studia materialul dramatic - viziunea asupra lumii, aspecte istorice, naționale, sociale etc. Analiza acțiunii scenice și dezvoltarea rolului cu fiecare elev. Căutarea și identificarea textelor cu un conținut ideatic important, care ar contribui la educarea copiilor și tinerilor. Interacțiunea creativă a profesorului și a elevilor în procesul de creare a spectacolului.

Sarcina antrenamentelor și exercițiilor este de a extinde gama creativă a studenților, probele ar trebui efectuate în toate genurile și stilisticile teatrale. Se va continua lucrul asupra intonației actoricești, asupra subtextului și planului secund. În cadrul antrenamentelor poate fi practică metoda *Studiului* și a improvizației în baza spectacolului sau fragmentelor cu scopul de asimilare și înțelegere a materialului dramatic.

Acțiune transversală. Suprasarcina. Contra-acțiune. Asimilarea și înțelegerea conceptelor lui K.S. Stanislavsky.

Suprasarcina (supratema) – dorința, voința

Acțiune transversală – aspirația

Contra-acțiunea – faptele și evenimentele care împiedică această aspirație.

Metoda de analiză a acțiunii. Analiza regizorală. Studierea detaliată a materialului dramatic. Studierea contextului istoric, materialului vizual, etnografic cu privire la epoca în care a trăit autorul și care este reflectată în textul dramatic.

Lucrul asupra rolului în fragmente din genul comediei, farsei. Lucrul asupra rolului în fragmente din drame. Evaluarea capacităților elevilor de a întruchipa materialul dat. Analiza fragmentului în contextul operei integrale cu păstrarea genului și trăsăturilor stilistice ale textului ales. Crearea istoriei de viață și tipului de comportament ale personajelor în corespundere cu genul materialului abordat. Definirea clară a relațiilor dintre personaje care dictează logica comportamentului lor în fragment și în piesă. Stabilirea caracteristicilor externe ale personajului și redarea acestora prin intermediul machiajului, costumului scenic, manierelor, limbajului plastic, specificului vorbirii etc.

Crearea biografiei personajului reieșind din împrejurările propuse de autor. Identificarea acțiunii transversale a spectacolului și a personajului, evenimentele și obstacolele în calea atingerii obiectivului. Căutarea caracteristicilor interioare și exterioare ale personajului. Studierea acțiunilor personajului, relației acestuia cu celelalte personaje, asimilarea obiectivelor, punctelor de vedere, gândurilor, aspirațiilor personajului, atribuirea calităților acestuia în procesul de „întruchipare”.

Selectarea și studiul materialului auxiliar în lucrul asupra rolului – căutarea materialului istoric, etnografic, vizual, literar privind autorul și opera sa.

Lucrul asupra rolului în fragmente din opera dramatică în versuri (comedie, tragedie). Poezia este arta reprezentării figurative a realității în forma vorbirii poetice, ritmico-muzicale, prin urmare este necesar nu numai să înțelegem trăsăturile caracteristice ale vorbirii poetice, dar și să dezvoltăm abilitatea de a reda ritmul vieții eroilor, de a acționa organic și veridic pe scenă în rolul personajului.

Repertoriu orientativ pentru fragmente din piese de teatru:

Dramaturgia universală: W. Shakespeare: „Romeo și Julieta”, „A douăsprezecea noapte”, „Îmblânzirea scorpiei”; Lope de Vega „Câinele grădinarului”; J. B. Moliere „Vicleniile lui Scapin”; Carlo Gozzi „Pasărea verde”, „Dragoste celor trei portocale”, „Regele cerb”; Henrik Ibsen „Rața sălbatică”; Oscar Wilde „Importanța de a fi cel mai serios”; A.P. Cehov „Cerere în căsătorie”; M. Maeterlinck „Pasărea albastră”; James Barrie „Peter Pan”.

Dramaturgia națională: I. L. Caragiale „D-ale carnavalului”, „O noapte furtunoasă”, „Năpasta”; V. Alecsandri: „Iorgu de la Sadagura”, „Iașii în carnaval”, „Piatra din casă”, „Chirița în Iași”, „Chirița în provincie”; Victor Eftimiu „Akim”, „Ariciul și sobolul”, „Ave Maria”, „Crăciunul lui Osman”, „Înșir' te Mărgărite”; I. Druță „Casa Mare”, „Păsările tinereții noastre”, „Doina”, „Cervus divinus”, „Sfânta sfintelor”; D. Matcovschi „Cântec de leagăn pentru bunici”, „Pomul vieții”, „Tata”, „Abecedarul” ș.a.

În acest document, **repertoriul** are valoare de sugestie, cadrul didactic are libertatea să propună alte repertorii, ținând cont de particularitățile de dezvoltare fizică, psihică și intelectuală a elevilor, astfel încât elevii să dobândească și să-și consolideze imaginea de ansamblu asupra stilului studiat. Pentru a veni în ajutorul profesorului, sunt exemplificate activități ce contribuie la atingerea competențelor, dar și a conținuturilor recomandate.

Competențele specifice la disciplina *Arta actorului* vor fi formate prin strategii și tehnologii didactice moderne și tradiționale, care vor include diverse forme, procedee și metode. Activitățile didactice vor avea un caracter formativ și vor include metode activ-participative.

Lecția – principalul act educațional se va baza pe următoarea structură: informarea, consolidarea, aplicarea, crearea (evocarea, realizarea sensului, reflecția, evaluarea). Pentru transpunerea obiectivelor cursului se propun un set de metode utile în practica artistică: **Metode tradiționale - verbale** – povestirea, explicația, conversația, dialogul dirijat, etc.; **Metode intuitive** – ilustrarea, demonstrarea, observarea directă și concret-senzorială, etc. **Metode practice** – exersări, lucrul practic, instruirea reciprocă, instruirea în grup, etc. **Metode de raționament** ce țin de aspectul psihologic: - metode de analiză, sinteză, abstractizare, generalizare, comparație, euristice, etc.;

Metode moderne: - brainstorming-ul, brainsceting-ul, învățarea prin cercetare, studiul de caz, expunerea problematizată, documentarea științifică și artistică, etc.

Metode specifice disciplinei: - documentare științifică și artistică, vizite la teatru și cinematograful, centre de cultură, evenimente cultural-artistice, workshop-uri, video, internet, etc.

Strategii de evaluare a competențelor specifice la disciplina *Arta actorului*

Evaluarea ca proces va urmări progresul elevului la disciplina *Arta actorului* la nivel de formare a competențelor. Astfel, vor fi aplicate trei tipuri de evaluare:

Inițială – care se va desfășura în clasa I-a, la început de an școlar, rezultatele căreia vor ajuta cadrul didactic să elaboreze un program strategic pentru contingentul de elevi din clasa respectivă. Rezultatele în acest caz nu vor fi trecute în registrele școlare.

Formativă – se va efectua conform proiectării didactice pentru clase, *având la bază vizionările Studiilor teatrale* realizate pe parcursul semestrului/anului. Principalele momente ale evaluării formative: - parcurgerea completă a conținuturilor propuse de profesor; - corelarea dintre aspectele teoretice și practice, corelarea dintre aspectele științifice

și artistice; - calitatea ideilor și a soluțiilor scenice finale; - calitatea analizei lucrărilor artistice; - abilitatea de a elabora situațiile, subiectele și originalitatea și capacitatea de a le materializa scenic; - mobilizarea și seriozitatea investită în realizarea scenică a ideilor.

Sumativă/Examen - se va realiza la sfârșit de semestru, an școlar. Pentru eficientizarea procesului de evaluare, înainte de a demara evaluarea propriu-zisă profesorul aduce la cunoștința elevilor modul de evaluare (bareme/grile/criterii de notare) și condițiile de desfășurare.

Evaluările sunt anunțate din timp și se efectuează transparent în conformitate cu programa analitică de studii.

Tipuri de evaluare recomandate la disciplina <i>Arta actorului</i>	
Vizionarea	Se desfășoară la sfârșitul semestrului I, este o probă intermediară prin care se evaluează competențele formate pe parcursul semestrului și se desfășoară în prezența administrației, șeful comisiei metodice și a cadrelor didactice.
Examen	Se desfășoară la finele anului școlar, în prezența unei comisii, constituită prin ordinul directorului instituției. Poate fi de promovare (pentru a asigura transferul dintre clase) sau de absolvire (pentru elevii din clasele terminale).

Criteriile de apreciere:

Nota 10/A este acordată pentru:

- implicarea activă și conștiințioasă în materializarea scenică a studiilor, fragmentelor, textelor dramatice;
- propunerea soluțiilor originale în scopul creării spectacolului;
- suport, consiliere, idei originale acordate colegilor cu privire la lucrările de creație a acestora;
- capacitatea de a întreține discuții constructive;
- capacități plauzibile de interpretare actoricească; atitudine, ținută și vorbire scenică.
- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (91% – 100%);
- demonstrarea competențelor de colectare a informației, de înțelegere și de analiză a textelor dramatice;
- manifestarea gândirii autonome și critice;
- participarea la evenimente, recitaluri, concursuri de profil în cadrul și înafara instituției.

Nota 9/B este acordată pentru:

- propunerea soluțiilor originale în scopul creării spectacolului;
- suport, consiliere, idei originale acordate colegilor cu privire la lucrările de creație a acestora;
- capacități de interpretare actoricească, atitudine, ținută și vorbire scenică.
- capacitatea de a întreține discuții constructive;
- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (81% - 91%);
- demonstrarea competențelor de colectare a informației, de înțelegere și de analiză a textelor dramatice;
- manifestarea gândirii autonome și critice;
- participarea în cadrul concursurilor de profil.

Nota 8/C este acordată pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (71% - 80%);
- implicarea în realizarea spectacolului;
- capacități de interpretare actoricească, atitudine, ținută și vorbire scenică.
- demonstrarea competențelor de colectare a informației, de înțelegere și de analiză a textelor dramatice.

Notele 7/D și 6/D sunt acordate pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum în proporție de 66% - 70% și, respectiv, 61 - 65% ;
- capacități modeste de interpretare actoricească, atitudine, ținută și vorbire scenică.
- demonstrarea competențelor de colectare a informației, de înțelegere a textelor dramatice;
- atestarea unor lacune privind interpretarea operelor, imprecizii, inexactități,

Nota 5/E este acordată pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (51% - 60%);
- lacune de înțelegere și de interpretare a textelor dramatice;
- incapacitatea de a compara, asocia, analiza, formula idei;
- incapacitatea de a realiza lucrări de creație bine structurate;
- incapacitatea de a interpreta roluri;
- atitudine neserioasă față de lucrul în echipă;
- absențe nemotivate de la repetițiile în grup.

Evaluarea elevilor se va face și în baza următoarelor criterii:

- gradul de cooperare cu profesorul;
- încadrarea în termenii prevăzuți;
- gradul de argumentare a rolului creat;
- frecvența la ore.

1.8. Bibliografie

1. Acterian, Haig – Scrieri despre teatru, Ed. Muzeul Literaturii Române, Buc.1998
2. Alexa, Visarion – Cortina de cuvinte, Ed. Universalia, Buc.2007
3. Appia, Adolphe – Opera de artă vie, Unitext, Buc. 2000
4. Aristotel – Poetica , Ed. Academiei, Buc.1965
5. Artaud, Antonin - Teatrul și dublul său, Ed. Echinox, Cluj-Napoca, 1997
6. Banu, George – Peter Brook, spre teatrul formelor simple, Ed. Polirom, Buc.2005
7. Banu, George - Reformele teatrului în secolul reinnoirii, Ed. Nemira, Buc., 2011
8. Barba, Eugenio - Casa în flăcări: despre regie și dramaturgie, Ed. Nemira, Buc. 2012
9. Berlogea, Ileana – Teatrul și societatea contemporană, Ed.Meridiane, Buc.1985
10. Berne, Eric – Jocuri pentru adulți, Ed. Amaltea, Buc.2002
11. Boal, Augusto - Jocuri pentru actori și non-actori. Teatrul Oprimatilor în practică, Fundatia Concept, Buc. 2005
12. Brecht, Bertolt – Scrieri despre teatru, Ed.Univers, Buc.1977
13. Brook, Peter – Spațiul gol, Ed.Unitext, Buc.1997
14. Brook, Peter – Fără secrete. Gânduri despre actorie și teatru. Ed.Nemira, Buc.2012

15. Cehov, Mihail – Către actori. Despre tehnica artei dramatice, Caietele bibliotecii UNATC
16. Darie, Bogdana – Personajul extins, Ed. EstFalia, Buc.2011
17. Diderot, Denis – Paradoxul despre actor, Ed.Nemira, Buc. 2010
18. Donnellan, Declan - Actorul și ținta, Ed. UNITEXT, Buc.2006
19. Gassner, John – Formă și idee în teatrul modern, Ed.Meridiane, Buc.1972
20. Gorceakov, N. – Lecțiile de regie ale lui Stanislavski, ESPLA 1955
21. Jonstone, Keith – Impro. Improvizația și teatrul, Ed. Tracus Arte, Buc.2014
22. Jung, C.G. – Arhetipurile și inconștientul colectiv, Ed.Trei, Buc.2003
23. Jung, C.G. – Tipuri psihologice, Ed.Trei, Buc.2004
24. Mărculescu, Olga – Commedia dell'Arte, Ed.Univers, Buc.1984
25. Stanislavski K.S. Munca actorului cu sine însuși. Însemnările zilnice ale unui elev. - București: Ed. de Stat pentru literatură și artă, 1951.
26. Covătaru V. Cuvinte despre cuvânt. - Tîrgu Mureș: Casa de editură, 1996.
27. Cojar I.O poetică a artei actorului. - București: UNITEXT, 1996
28. Vianu T. Arta actorului. - București: Ed. Eminescu, 1977.

2. DISCIPLINA „ARTA VORBIRII SCENICE”

Arta vorbirii scenice este disciplina care se adresează elevilor profilului Arta Teatrală în Școlile de Arte, învățământul extrașcolar. În sistemul disciplinelor predate la specialitatea Actorie, Arta vorbirii scenice are o însemnătate deosebită ca factor special de influențare a dezvoltării artistic-profesionale a elevului actor și interpret. Disciplina *Arta vorbirii scenice*, în strânsă conexiune cu complexul disciplinar al profilului *Arta Teatrală* se ocupă de educarea tehnică și expresivitatea artistică a vorbirii actorului, atât de necesare realizării spectacolului teatral. Disciplinei în cauză îi este alocată o oră de studiu individual pe săptămână, în decursul a cinci ani de studii.

2.1. Administrarea generală a disciplinei „Arta vorbirii scenice”

Disciplina/ tipuri de activități	Componenta	Numărul de ore pe săptămână	Clasele	Numărul de ore pe an	Modul de evaluare	
					Vizionare	Examen
<i>Arta vorbirii scenice</i>	nucleu		I II III IV V (VI)	35	1	1

2.2. Repartizarea unităților de conținut pe clase

Clasa	Unități de conținut (module)	Nr. de ore
I	I. TEHNICA VORBIRII	
	Tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului de vorbire.	2

	Articularea.	2
	Dicțiunea.	2
	II LOGICA VORBIRII SCENICE	
	Abordarea textului. Proverbe, zicători, snoave.	22
	<i>Ore la discreția cadrului didactic</i>	6
	<i>Total</i>	34
II	I. TEHNICA VORBIRII	
	Tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului de vorbire.	2
	Articularea.	2
	Dicțiunea.	2
	II LOGICA VORBIRII SCENICE	
	Nuvele și schițe	22
	<i>Ore la discreția cadrului didactic</i>	6
	<i>Total</i>	34
III	I. TEHNICA VORBIRII	
	Tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului de vorbire.	2
	Articularea.	2
	Dicțiunea.	2
	II LOGICA VORBIRII SCENICE	
	Fabula, sonetul, poezia civică, poezia lirică.	22
	<i>Ore la discreția cadrului didactic</i>	6
	<i>Total</i>	34
IV	I. TEHNICA VORBIRII	
	Tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului de vorbire.	2
	Articularea.	2
	Dicțiunea.	2
	II LOGICA VORBIRII SCENICE	
	Monologul (în versuri sau proză; genuri diverse tragedii, comedii, drame)	22
	<i>Ore la discreția cadrului didactic</i>	6
	<i>Total</i>	34
V(VI)	I. TEHNICA VORBIRII	
	Tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului de vorbire.	2
	Articularea.	2
	Dicțiunea.	2
	II LOGICA VORBIRII SCENICE	
	Texte literare cu vorbire dialogată (schiță, nuvelă, fragment din roman, compoziție de versuri)	22
	<i>Ore la discreția cadrului didactic</i>	6
	<i>Total</i>	34

Profesorul are responsabilitatea de a adapta curriculumul la condițiile și ritmul de învățare al fiecărui elev sau al fiecărei clase în parte, asigurând individualizarea procesului educațional și adaptarea acestuia la particularitățile de vârstă și aptitudinile particulare ale elevilor.

2.3. Competențe specifice și unități de competențe

- **Cunoașterea** teoriilor și conceptelor artei vorbirii scenice în scopul exprimării artistice în scenă și în anturajul social-comunicativ.
- **Aplicarea** regulilor expresivității și logicii vorbirii în interpretarea textelor de genuri diverse: liric, epic, dramatic, dând dovadă de gust estetic și creativitate.
- **Demonstrarea** abilităților obținute în cadrul lecțiilor de *Arta vorbirii scenice* și abilităților acumulate la disciplinele conexe pe scena teatrală și în cadrul evenimentelor artistice.
- **Integrarea** abilităților interpretative în contexte educaționale, sociale, culturale, manifestând deschidere pentru valorizarea experiențelor artistice.

2.4. Matricea dezvoltării competențelor specifice și unităților de competențe

Nr. crt.	Competențe specifice	Unități de competențe
1	Cunoașterea teoriilor și conceptelor artei vorbirii scenice în scopul exprimării artistice în scenă și în anturajul social-comunicativ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea culturii comunicării scenice. Normele de etică. Formulele de prezentare. Formulele de salut. Formulele de politețe. Formulele de adresare. 2. Demonstrarea tehnicilor și exercițiilor pentru antrenarea aparatului de vorbire. 3. Executarea exercițiilor cu privire la antrenarea mandibulei, mușchilor labial, mușchilor lingual, faringelui. 4. Cunoașterea tipurilor de respirație. 5. Executarea exercițiilor de antrenare a respirației pentru mușchii inspiratori și expiratori, respirația nazală, respirația costo-diafragmatică. 6. Executarea exercițiilor de automasaj pentru încălzirea aparatului fonorespirator. 7. Executarea exercițiilor de cizelare a dicțiunii și de optimizare a ortoepiei.
2	Aplicarea regulilor expresivității și logicii vorbirii în interpretarea textelor de genuri diverse: liric, epic, dramatic, dând	<ol style="list-style-type: none"> 1. Abordarea și receptarea textelor de genuri diverse: liric, epic, dramatic. 2. Demonstrarea abilităților de analiză a textului literar (determinarea temei, ideii lucrării, studierea creației autorului). 3. Descrierea succesiunii evenimentelor în text, caracterizarea personajelor.

	dovadă de gust estetic și creativitate.	<p>4. Aplicarea tehnicilor și exercițiilor pentru antrenarea aparatului vorbirii în scopul interpretării fragmentelor din texte dramatice, epice, lirice etc.</p> <p>5. Demonstrarea ținutei scenice, vorbiriiclar și expresive.</p> <p>6. Transmiterea justă a ideilor și mesajului autorului.</p> <p>7. Aprecierea faptelor, transmiterea acțiunii verbale, sarcinii scenice a textului abordat</p> <p>8. Comunicarea cu partenerul și cu publicul spectator.</p>
3	Demonstrarea abilităților obținute în cadrul lecțiilor de Arta vorbirii scenice și abilităților acumulate la disciplinele conexe pe scena teatrală și în cadrul evenimentelor artistice.	<p>1. Manifestarea gândirii asociative și imaginative în procesul de interpretare scenică a textelor literare.</p> <p>2. Utilizarea mijloacelor și tehnicilor artei vorbirii în scopul interpretării fragmentelor și lucrărilor literare la arta vorbirii.</p> <p>3. Aplicareaelementelor compoziționale ale textului dramatic în procesul de interpretare a textelor.</p> <p>4. Interpretarea personajelor artistice ținând cont de specificul vorbirii personajelor (caracteristici de vocabular, maniere de rostire, timpul individual de vorbire, specificul etnic, defecte de dicțiune)</p> <p>5. Identificarea evenimentelor, evaluarea faptelor, acțiunilor umane, obiectivelor și sarcinilor, relațiilor interumane descrise de autor.</p> <p>6. Demonstrarea potențialului artistic acumulat în cadrul manifestărilor artistice spectacolelor teatrale, evenimentelor organizate în cadrul școlii.</p>
4	Integrarea abilităților interpretative în contexte educaționale, sociale, culturale, manifestând deschidere pentru valorizarea experiențelor artistice.	<p>1. Susținerea recitalurilor poetice, dramatice, epice în cadrul evenimentelor organizate de instituția de învățământ.</p> <p>2. Integrarea abilităților obținute la disciplina Arta vorbirii scenice în cadrul spectacolului pregătit la Arta actorului.</p> <p>3. Identificarea și valorificarea textelor care contribuie la educarea tinerei generații.</p> <p>4. Interacțiunea creativă în procesul de creare a spectacolului cu membrii echipei de creație.</p> <p>5. Comunicarea și interacțiunea activă și productivă cu publicul teatral/ artistic.</p> <p>6. Participarea în calitate de interpreți/creatori/consumatori elevați fideli ai produselor domeniului artistic-interpetativ.</p> <p>7. Manifestarea încrederii în propriile posibilități de exprimare în public, cu scopul de a transmite gânduri și emoții.</p> <p>8. Manifestarea unei atitudini pozitive față de valorile culturale sub diferite aspecte (descoperire, valorificare, conservare etc.)</p>

2.5. Unități de conținut și activități de învățare recomandate

I. TEHNICA VORBIRII SCENICE

1. **Aparatul de vorbire. Tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului de vorbire.** Antrenarea mandibulei. Antrenarea mușchilor labiali. Antrenarea mușchilor linguali. Antrenarea faringelui.
2. **Respirația – elementul de bază al vorbirii scenice.** Procedee de antrenare a respirației. a) Mușchii inspiratori și expiratori. b) Tipurile de respirație. c) Exerciții elementare pentru realizarea respirației nazale. c) Exerciții pentru antrenarea respirației nazale. d) Exerciții pentru antrenarea respirației costo-diafragmatice.
3. **Articularea.** Articularea vocalelor. Articularea consoanelor. Exerciții. Aderarea consoanelor la vocale. Cimiliturile, proverbele și zicătorile ca mijloace de antrenare a articulării și respirației.
4. **Emisia. Registrele vocii.** Masajul sonor vibrator. Exerciții de automasaj pentru a încălzi aparatul fonorespirator. Antrenamentul intrafaringian. Exerciții de articulare intrafaringiană.
5. **Dicțiunea.** Exerciții de cizelare a dicțiunii. Exerciții de optimizare a ortoepiei.

II. LOGICA VORBIRII SCENICE

Abordarea textului.

Proverbe, zicători, snoave – anul I.

Nuvele, povestiri și schițe scurte – anul II.

Fabula, sonetul, poezia civică, poezia lirică – anul III.

Monologul (în versuri sau proză; genuri dramatice diverse: tragedii, comedii, drame) – anul IV.

Texte literare cu vorbire dialogată (schiță, nuvelă, fragment din roman, compoziție de versuri) – anul V (VI).

1. **Abordarea textului.** Stabilirea succesiunii faptelor. Stabilirea pauzelor logice și duratei lor, determinarea cuvintelor-cheie, sublinierea accentelor principale și secundare. Stabilirea centrelor logice. Stăpânirea științei frazării.
2. **Tempo-ritmul.** Însușirea tehnicii de schimbare a tempo-ritmului de la un alineat la altul. Evitarea monotoniei și inexpressivității. Noțiunile de intensitatea trăirii interioare (ritmul) și viteza de rostire a cuvintelor (tempoul).
3. **Vorbirea definitorie sau caracterizarea verbală.** Specificul vorbirii personajelor (caracteristici de vocabular, maniere de rostire, tempoul individual de vorbire, specificul etnic, defecte de dicțiune). Observații asupra oamenilor: pasagerii în mijloacele de transport public, cumpărătorii și vânzătorii în magazine, lumea la piață, pacienții la policlinică, tinerii etc., în cele mai diverse situații și împrejurări. Indicațiile autorului asupra vorbirii personajelor (de caracter, de vârstă, de profesie, de deprinderi, de regiune).
4. **Frazarea. Logica vorbirii scenice.** În procesul de comunicare se includ gândirea, atenția, memoria, sentimentele, starea psihică. Transmiterea gândului, ideii, intenției, emoției

către spectator. Accentul logic – evidențierea, cu ajutorul intensității vocii, a unui cuvânt, a unei sintagme dintr-o propoziție sau frază (se mai numește accent intelectual).

5. **Pauzele, semnele de punctuație** și curba lor melodică în transmiterea ideii autorului, sesizarea intenției, ritmului vorbirii, logicii textului autorului. Semnele de punctuație și intonația.

2.6. Finalitățile învățării

Clase	<i>La finele claselor prezentate elevul va putea:</i>	<i>Produse/ rezultatele învățării</i>
I	<ol style="list-style-type: none"> Recita clar, fără lacune și defecte de pronunție, proverbe, zicători, snoave. Utiliza tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului de vorbire în cadrul interpretării programului artistic. Executa exerciții cu privire la antrenarea mandibulei, mușchilor labial, mușchilor lingual, faringelui. Reda exerciții de antrenare a respirației pentru mușchii inspiratori și expiratori, respirația nazală, respirația costo-diafragmatică. Articula corect cuvinte, fraze, texte scurte datorită însușirii exercițiilor de cizelare a dicțiunii și de optimizare a ortoepiei. 	<p><i>Exerciții, recitaluri constituite din cimituri, proverbe, zicători, snoave.</i></p> <p>Vizionare: (sem. I): recital public – repertoriu constituit din Proverbe, zicători, exerciții de grup cu privire la tehnica vorbirii.</p> <p>Examen (sem. II): recital public – repertoriu constituit din proverbe, zicători, snoave.</p>
II	<ol style="list-style-type: none"> Recepta, memora fragmente sau opere literare de dimensiuni mici: <i>nuvele, povestiri și schițe scurte.</i> Demonstra abilități de analiză a textului literar (determinarea temei, ideii lucrării, studierea creației autorului). Describe succesiunea evenimentelor în text, caracterizarea personajele. Aplica tehnici și exerciții pentru antrenarea aparatului vorbirii în scopul interpretării materialului literar. Demonstra ținută scenică, vorbire clară și expresivă. 	<p><i>Recitaluri constituite din fragmente sau opere integrale: nuvele, povestiri și schițe scurte.</i></p> <p>Vizionare: (sem. I): recital public – repertoriu constituit din fragmente literare scurte.</p> <p>Examen (sem. II) prezentarea publică: fragmente sau opere integrale: nuvele, povestiri și schițe scurte.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Transmite ideile și mesajul autorului prin intermediul artei vorbirii scenice. 7. Aprecia faptele, acțiunea verbală, sarcina scenică a textului abordat. 8. Comunica cu partenerul și cu publicul spectator. 	
III	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recepta, memora genuri literare: fabula, sonetul, poezia civică, poezia lirică. 2. Manifesta gândire asociativă și imaginativă în procesul de interpretare scenică a textelor literare. 3. Utiliza mijloace și tehnici ale artei vorbirii în scopul interpretării fragmentelor și lucrărilor literare la arta vorbirii. 4. Aplica elementele compoziționale ale textului dramatic în procesul de interpretare a textelor. 5. Interpreta personaje artistice ținând cont de specificul vorbirii personajelor (caracteristici de vocabular, maniere de rostire, tempoul individual de vorbire, specificul etnic, defecte de dicțiune). 6. Identifica evenimente, fapte, obiective și sarcini, relațiile interumane descrise de autor. 	<p>Recitaluri constituite din fragmente sau opere integrale: fabula, sonetul, poezia civică, poezia lirică.</p> <p>Vizionare: (sem. I): recital public – repertoriu constituit din poezii, fabule.</p> <p>Examen (sem. II) prezentarea publică:fabula, sonetul, poezia civică, poezia lirică.</p>
IV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aborda, memora Monologul la lecțiile de arta vorbirii (monolog în versuri sau proză; genuri dramatice diverse: tragedii, comedii, drame). 2. Stabili succesiunea faptelor pauzelor logice și durata lor, determina cuvintele-cheie sublinia accentele principale și secundare. 3. Evita monotonia și inexpressivitatea în procesul de interpretare scenică. 4. Cunoaște noțiunile de intensitate a trăirii interioare (ritmul) și viteza de rostire a cuvintelor (tempoul). 5. Determina și interpreta vorbirea personajelor ținând cont de specificul acesteia (caracteristici de 	<p>Recitaluri constituite dinmonologuri dramatice.</p> <p>Vizionare: (sem. I): recital public – repertoriu constituit din monologuri dramatice scurte (etapa de lucru a examenului pentru sfârșitul anului școlar).</p> <p>Examen (sem. II) prezentarea publică: monologuri dramatice.</p>

	<p>vocabular, maniere de rostire, tempoul individual de vorbire, specificul etnic, defecte de dicțiune).</p> <p>6. Interpreta texte reieșind din indicațiile autorului asupra vorbirii personajelor (de caracter, de vârstă, de profesie, de deprinderi, de regiune).</p> <p>7. Fraza logic vorbirea personajului interpretat.</p> <p>8. Transmite gândul, ideea, intenția, emoția către spectator.</p> <p>9. Evidenția accentele logice cu ajutorul intensității vocii.</p>	
	<p>1. Selecta, aborda, memora Texte literare cu vorbire dialogată (schiță, nuvelă, fragment din roman, compoziție de versuri).</p> <p>2. Stabili tehnica de schimbare a tempo-ritmului de la un alineat la altul.</p> <p>3. Cunoaște noțiunile de intensitate a trăirii interioare (ritmul) și viteza de rostire a cuvintelor (tempoul).</p> <p>4. Determina și interpreta vorbirea personajelor ținând cont de specificul acestora (caracteristici de vocabular, maniere de rostire, tempoul individual de vorbire, specificul etnic, defecte de dicțiune).</p> <p>5. Comunica textul cu includerea gândirii, atenției, memoriei, sentimentelor, stării psiho-fizice.</p> <p>6. Transmite gândul, ideea, intenția, emoția către spectator.</p> <p>7. Evidenția accentele logice cu ajutorul intensității vocii.</p> <p>8. Determina pauzele, semnele de punctuație și curba lor melodică în transmiterea ideii autorului, sesizarea intenției, ritmului vorbirii, logicii textului autorului.</p> <p>9. Demonstra potențialul artistic acumulat la lecțiile de arta vorbirii în cadrul spectacolului teatral,</p>	<p>Repertoriu constituit din texte literare cu vorbire dialogată (schiță, nuvelă, fragment din roman, compoziție de versuri)</p> <p>Vizionare: (sem. I): recital public – texte literare scurte. (etapa de lucru a examenului pentru sfârșitul anului școlar).</p> <p>Examen (sem. II) prezentarea publică: Texte literare cu vorbire dialogată (schiță, nuvelă, fragment din roman, compoziție de versuri)</p>

	evenimentelor organizate în cadrul școlii, comunicării cu publicul etc.	
--	---	--

2.7. Sugestii metodologice de predare-învățare-evaluare

Disciplina *Arta vorbirii scenice* posedă un pronunțat caracter aplicativ și presupune accentuare a gândirii creative și acționale în formarea personalității elevului. Prezentul Curriculum-ul adoptă o abordare practică de „învățare prin acțiune” și este centrat pe elev. Disciplina Arta vorbirii prevede aplicarea în cadrul procesului de predare-învățare o serie de metode și tehnici care stimulează implicarea activă a elevului în procesul educațional și asumarea responsabilității pentru propria formare.

În cadrul lecțiilor de Arta vorbirii se urmărește valorificarea potențialului fiecărui elev, descoperirea particularităților psihologice/psihofizice individuale, prin aplicarea metodelor interactive: Exercițiul, Trainingul, Metoda predării/învățării reciproce, Învățarea prin descoperire, Interviu, Metoda studiului de caz, Portofoliul individual etc. precum și vizionarea spectacolelor, vizitarea manifestărilor artistice în cadrul instituțiilor de culturalizare.

Un rol important la formarea competențelor integratoare autentice îl are participarea elevului în viața culturală a unității de învățământ și a colectivității, participarea la concursuri și la evenimente social-culturale, ce contribuie la formarea unei personalități artistice, creative.

Recomandăm drept suport de curs Manualul pentru domeniul Arta teatrală *ARTA VORBIRII SCENICE. Tehnici și abordări*, elaborat de Vera Mereuță, profesor universitar, care conține exerciții pentru perfecționarea și întreținerea mecanismelor de articulare, precum și pentru educarea vocii și respirației. Metodele și tehnicile propuse de autoare sunt recomandate de practicieni și pedagogi de Arta vorbirii scenice autohtoni și străini. Exercițiile, tehnicile abordate de autoarea care are o experiență pedagogică de mai bine de 50 de ani, sunt optime în vederea lichidării curenților de vorbire, corectării pronunției, cizelării dicțiunii și sunt destinate elevilor care vor să-și educe o vorbire scenică performantă.

Planul individual/ repertoriul de interpretare.

Studiul la disciplina *Arta vorbirii scenice* presupune formula de lucru individual al elevului cu pedagogul. La decizia pedagogului **Tehnicile, exercițiile pentru antrenarea aparatului de vorbire** pot fi organizate în grup.

Conținutul orelor individuale vor fi reflectate în **Planul individual (PI)** care va include specificările și ajustările la Curriculum, unitățile de competență pentru fiecare elev.

Este important ca PI: • să reflecte prevederile curriculumului; • să parcurgă logic pașii de dezvoltare a competențelor interpretative, de la cunoaștere, înțelegere spre aplicare, prezentare, interpretare, beneficiind de o varietate de sarcini.

Profesorul va elabora pentru fiecare elev un plan de repertoriu, pe care acesta îl va parcurge pe parcursul anului școlar. În primul an de studii repertoriul va fi constituit din **proverbe, zicători, snoave**; pentru anul II de studii vor fi abordate **nuvele, povestiri și schițe scurte**; în anul III de studii elevii vor interpreta **fabula, sonetul, poezia civică, poezia lirică**; planul individual pentru elev în anul III de studii va presupune interpretarea

monologului(în versuri sau proză; genuri dramatice diverse: tragedii, comedii, drame). **Textul literar cu vorbire dialogată** (schiță, nuvelă, fragment din roman, compoziție de versuri) va fi abordat în planul individual al anului V (VI).

Conținutul Planului individual, repertoriul abordat va fi selectat de către cadrul didactic și propus elevului.

Proiectarea unei activități didactice, înseamnă, cel mai adesea, *proiectarea lecției* și presupune un demers anticipativ, pe baza unui algoritm procedural ce corelează următoarele patru întrebări: Ce voi face? Cu ce voi face? Cum voi face? Cum voi ști dacă am obținut ceea ce mi-am propus?

Organizarea demersului educațional

Asigurarea stării de bine la ore este o condiție indispensabilă pentru succesul învățării disciplinei *Arta vorbirii scenice*. Inserția unor elemente distractive, alternarea tipurilor de activitate, diversificarea mediilor și a mijloacelor folosite – acestea și alte modalități pot face ca elevul să vină și să se implice cu plăcere la lecții, să dobândească experiențe artistice pozitive și să le valorizeze în alte domenii și contexte. Rolul profesorului este de a găsi modalitatea optimă de stimulare a elevilor pentru efort, activitate independentă, prin diferite metode, tehnici folosite la diferite etape ale lecției. Evocarea experiențelor elevilor va include întrebări sau activități care îi implică, formularea independentă a obiectivelor de învățare corespunzător temei, propunerea ideilor pentru realizarea sarcinilor de instruire și proiectelor, autoevaluarea produselor elaborate în baza criteriilor stabilite în comun. Incluziunea jocurilor didactice în procesul educațional aprofundează și sistematizează cunoștințele, sunt atractive, creează o bună dispoziție și un climat de încredere și siguranță, stimulează cooperarea. Este importantă reflecția elevilor pe marginea celor învățate, a modului de învățare, de realizare a obiectivelor, de elaborare a produselor și de evaluare a rezultatelor obținute. Factorii esențiali ai creării unui mediu favorabil de învățare și evaluare pentru elevi în procesul educațional la disciplina sunt: creativitatea, problematizarea, cooperarea, investigarea, individualizarea și diferențierea, comunicarea, motivarea, libertatea, utilizarea tehnologiilor digitale, autoevaluarea.

Procesul de învățare se va realiza preponderent prin implicarea elevilor în activități de comunicare, participarea în proiecte transdisciplinare, observarea și explicarea fenomenelor întâlnite în viața cotidiană, transpunerea activităților școlare în medii interpretativ-artistice reale, în contexte nonformale și informale și re-crearea unor „realități exterioare” în clasă. Individualizarea și diferențierea activității de învățare la disciplina *Arta vorbirii scenice* asigură egalizarea șanselor de reușită și permite dezvoltarea potențialului interpretativ/creativ/individual în ritm propriu.

Calitatea lecției este determinată de variabilele care intervin în desfășurarea ei, fiind puse în acțiune și interacțiune de „binomul profesor-elev” în contextul clasei de elevi, în cadrul activității de predare-învățare-evaluare:

- finalitățile (unitățile de competențe și obiectivele lecției) reprezintă esența lecției, deoarece exprimă comportamentele, ce urmează a fi formate elevilor;
- conținutul materiei constituie mijlocul didactic principal de realizare a obiectivelor propuse;

- strategia de instruire (propusă de profesor), respectiv strategia de învățare adoptată de elevi, definește tipul de învățare adecvat condițiilor date și prin el tipul sau varianta potrivită de lecție, sugerează alegerea și combinarea optimă a metodelor, procedeele, mijloacelor și formelor de activitate, generează anumite tactici de acțiune;
- tehnologia didactică propune utilizarea unor metode și procedee didactice, materiale și mijloace de învățământ care contribuie la realizarea finalităților prin intermediul conținuturilor.

Prin natura și specificul său, educația extrașcolară atestă însușiri proprii, printre care: varietatea formelor și conținuturilor; diferențierea activităților; formele de organizare etc.

Este vorba de satisfacerea educației în condiții mai bune și mai variate, prin aceleași influențe formative, însă din perspective inter-, pluri- și transdisciplinare.

Mijloacele moderne la disciplinele de profil oferă posibilități variate de creare a situațiilor de învățare eficiente, de aceea este necesară asigurarea condițiilor/ dotarea sălilor de specialitate cu mijloace tehnice: lumini scenice, aparataj pentru sunet, proiectoare scenice, literatură de specialitate, conform Standardelor de dotare minimă a cabinetelor.

Strategiile de evaluare a rezultatelor învățării

Scopul oricărei evaluări este de a orienta și de a optimiza învățarea. Informațiile obținute pot fi folosite atât de elevi pentru a-și îmbunătăți performanțele, cât și de profesor pentru a varia și combina optim metodele de predare. Evaluarea în esență reprezintă indicatorul esențial de validare și valorificare a calității competențelor formate, este un proces continuu și are scopul de a demonstra și stimula succesul elevului. Pe parcursul procesului de învățare, în funcție de momentul actului evaluativ, vor fi utilizate trei strategii de evaluare: inițială (predictivă); formativă (continuă); sumativă (finală).

Evaluarea inițială (EI) este binevenită la începutul an școlar/semestru/unitate de învățare, pentru a determina gradul de formare la elevi a pre-achizițiilor necesare studierii cu succes a noii unități de învățare. Nu are rol de control, iar rezultatele se valorifică în scopul eficientizării procesului ulterior de predare-învățare-evaluare.

Evaluarea formative/continuă (EF) se proiectează și se realizează, de regulă, pe parcursul unităților de învățare. Are ca obiectiv cunoașterea sistematică și continuă a rezultatelor curente și a progresului elevilor. Oferă profesorului posibilitatea intervenției imediate, permite aplicarea în timp optim a unor măsuri corective, care să modifice rezultatele elevilor în sensul dorit. Se raportează la unitățile de competențe și unitățile de conținut parcurse în perioada vizată. Evaluarea formativă trebuie să asigure pregătirea elevilor pentru evaluarea sumativă, la finele parcursului de învățare.

Evaluarea este efectuată de către profesor și, eventual, de elev a performanțelor, a temelor însușite în cadrul unei perioade de timp:

- nota finală reflectă întregul modul, an sau semestru.
- este un proces continuu care permite colectarea informațiilor cu privire la aspectele forte și la punctele vulnerabile;
- profesorul poate să le utilizeze pentru organizarea procesului de predare-învățare-evaluare și să le transmită elevilor;

- este deseori utilizată, în sens larg, pentru a putea include informația imposibil de cuantificat furnizată de chestionare și convorbiri.

Evaluarea sumativă (ES) se proiectează și se realizează la finele unui parcurs de învățare semnificativ: semestru, an școlar.

Se raportează la unitățile de competențe și unitățile de conținut proiectate pentru semestrul dat, respectiv – la finalitățile stipulate la sfârșitul clasei date.

- controlează rezultatele dobândite la finele cursului;
- este de natură normativă și, conform sistemului de notare, verifică rezultatele;
- are drept scop perfecționarea procesului de învățare.

Produsele școlare/Repertoriu: recitaluri compuse din nuvele, povestiri și schițe scurte, Fabula, sonetul, poezia civică, poezia lirică, Monologul (în versuri sau proză; genuri dramatice diverse: tragedii, comedii, drame) Texte literare cu vorbire dialogată (schiță, nuvelă, fragment din roman, compoziție de versuri)

Tipuri de evaluare recomandate la discipline <i>Arta vorbirii scenice</i>	
Vizionare	În cadrul vizionării se reprezintă procesul de lucru în desfășurare, etapa de lucru asupra examenului la sfârșit de an. Forma respectivă de evaluare testează performanțele tehnice, artistice acumulate de către elev pe parcursul unui semestru de studii și constituie un eveniment intern, cu accesul părinților, pedagogului.
Examen	este o formă de verificare a îndeplinirii curriculumului. Se desfășoară la finele anului școlar, în prezența unei comisii, constituită prin ordinul directorului instituției. Poate fi de promovare (pentru a asigura transferul dintre clase) sau de absolvire (pentru elevii din clasele terminale). De ex.: <i>lucrări de formă amplă – monolog, fragment literar</i>

Criteriile de apreciere la disciplina *Arta vorbirii scenice*:

Nota 10/A este acordată pentru:

- implicarea în procesul de selectare a materialului literar pentru interpretarea în cadrul vizionărilor și examenelor la disciplina *Arta vorbirii scenice*;
- demonstrarea competențelor de colectare a informației, de înțelegere și de analiză a lucrărilor literare;
- interpretarea clară, cu accente logice, fără deprinderi greșite și defecte de dicție a repertoriului la arta vorbirii;
- implicarea activă și conștiințioasă în procesul de organizare a vizionărilor și examenelor publice;
- propunerea soluțiilor originale (recuzită, costum, ambianță scenică, coloană sonoră etc.) în scopul interpretării scenice a materialului literar la examene și vizionări;
- suport, consiliere, idei originale acordate colegilor cu privire la lucrările de creație a acestora;
- capacitatea de a întreține discuții constructive;
- capacități plauzibile de interpretare actoricească; atitudine, ținută și vorbire scenică.
- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (91% – 100%);
- manifestarea gândirii autonome și critice;

- efectuarea studiului individual prin vizionarea de spectacole de teatru, audierea de CD-uri de referință, lecturi etc.
- participarea la evenimente, recitaluri, concursuri de profil în cadrul și înafara instituției.

Nota 9/B este acordată pentru:

- implicarea în procesul de selectare a materialului literar pentru interpretarea în cadrul vizionărilor și examenelor la disciplina *Arta vorbirii scenice*;
- interpretarea clară, cu accente logice a repertoriului la arta vorbirii;
- implicarea activă și conștiințioasă în procesul de organizare a vizionărilor și examenelor publice;
- propunerea soluțiilor originale (recuzită, costum, ambianță scenică, coloană sonoră etc.) în scopul interpretării scenice a materialului literar la examene și vizionări;
- capacități plauzibile de interpretare actoricească; atitudine, ținută și vorbire scenică.
- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (81% - 91%);
- efectuarea studiului individual prin vizionarea de spectacole de teatru;
- participarea la evenimente, recitaluri, concursuri de profil în cadrul și înafara instituției.
- manifestarea gândirii autonome și critice;
- participarea la evenimente, recitaluri, concursuri de profil în cadrul și înafara instituției.

Nota 8/C este acordată pentru:

- interpretarea clară, cu accente logice a repertoriului la arta vorbirii;
- capacități plauzibile de interpretare actoricească; atitudine, ținută și vorbire scenică.
- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (71% - 80%);
- efectuarea studiului individual prin vizionarea de spectacole de teatru.

Notele 7/D și 6/D sunt acordate pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum în proporție de 66% - 70% și, respectiv, 61 - 65%;
- capacități modeste de interpretare a textului literar, atitudine, ținută și vorbire scenică.
- demonstrarea competențelor de înțelegere a textelor literare;
- atestarea unor lacune privind interpretarea operelor, imprecizii, inexactități,

Nota 5/E este acordată pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (51% - 60%);
- lacune de înțelegere și de interpretare a textelor literare;
- incapacitatea de a compara, asocia, analiza, formula idei;
- atitudine neserioasă față de lucrul în echipă;
- absențe nemotivate de la repetițiile în grup.

Evaluarea elevilor se va face și în baza următoarelor criterii:

- gradul de cooperare cu profesorul;
- încadrarea în termenii prevăzuți;
- gradul de interpretare a repertoriului propus de cadrul didactic;
- frecvența la ore.

2.8. Bibliografie

1. Alecsandri, V. *Opere*. Vol.V. Note. Teatrul lui Alecsandri. Chișinău: Editura Literatura artistică, 1992.

2. Barrault, Jean-Louis. *Sunt om de teatru*. București: Editura Meridiane, 1965.
3. Covătaru, V. *Cuvinte despre cuvânt*. Casa de Editură Mureș, 1996.
4. Covătaru, V. *Vocea, Vorbirea, Dicțiunea*. În: Studii teatrale nr.4,2003. IIT, Catedra UNESCO.
5. *Dicționar explicativ al Limbii Române*. București: Editura Univers enciclopedic, 1998.
6. Dorogan, M. *Curs de elocință*. Chișinău: Editura Arc, 1995.
7. Harghel, A. *Citirea expresivă*. Chișinău: Editura Lumina, 1983.
8. Hobjilă A., *Comunicare, discurs, teatru. Delimitări teoretice și deschideri aplicative*. Iași: Institutul European, 2012.
9. Huzum, O. *Vorbire scenică în teatru*. În: „Artă și educație artistică”, nr.2. Bălți: Tipografia Universității de Stat „Alecu Russo”, 2012.
10. Mereuță, V. *Arta vorbirii scenice. Tehnici și abordări. Manual pentru domeniul Arta teatrală*. Chișinău, Colecția UNITEM, 2017.
11. Rusu, G. *Cuvântul în acțiune*. Chișinău: Tipografia USM, 1989.
12. Rusu, G. *Expresia artistică a cuvântului*. Chișinău: Tipografia USM, 1990.
13. Rusu, G. *Arta vorbirii*. Chișinău: Editura Liceum, 1998.
14. Stan, S. *Arta vorbirii scenice*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1972.
15. Tudose, S. ... *Despre...* Iași: Literatura Artes, 2002.
16. Zeletin, C. *Sonetul italian în Evul mediu și Renaștere*. București: Editura Minerva, 1970.
17. Петрова, А. *Сценическая речь*. Москва: Искусство, 1981.

3. DISCIPLINA "MIȘCAREA SCENICĂ"

Disciplina *Mișcarea scenică* în cadrul domeniului Arte, profilul Arta Teatrală, învățământul extrașcolar, are menirea de a dezvolta și pregăti corpul actorului pentru cerințele vieții scenice. Disciplina respectivă îmbină elemente de gimnastică, acrobație, atletică, elevul va fi antrenat într-un șir de exerciții în rezultatul cărora va însuși coordonarea scenică, își va dezvolta expresivitatea corporală, își va întări corsetul muscular. Elevul va dezvolta simțul ritmului, coordonarea mișcărilor, abilitatea de a utiliza corpul cu funcție de instrument al artelor spectacolului, va conferi corpului verticalitate și ușurință în mișcare, atingând treptat *ținuta scenică*. Cunoștințele și abilitățile acumulate la disciplina Mișcarea Scenică ajută elevii să asimileze mai eficient disciplinele Lupta scenică, Scrima, Dansul etc. Mai târziu, aceste cunoștințe, îmbinate și utilizate la *Arta actorului*, formează TEHNICA EXTERIOARA A ACTORULUI.

3.1. Administrarea generală a disciplinei "Mișcarea scenică"

Nr. crt.	Disciplina/ tipuri de activități	Componenta	Numărul de ore pe săptămână	Clasele	Numărul de ore pe an	Modul de evaluare	
						Vizionare	Examen
1.	<i>Mișcarea scenică</i>	nucleu	1	I II III IV V (VI)	34	1	1

3.2. Repartizarea unităților de conținut pe clase

UNITĂȚI DE CONȚINUT	CLASE				
	I	II	III	IV	V (VI)
1. Lecție introductivă	1	1	1	1	1
2. Stăpânirea spațiului scenic	2	2		1	1
3. Plastica corporală.	7	5	6	6	5
3.1. Stăpânirea corpului	6	6	2		
3.2. Poezia în mișcare		2			
3.3. Pantomima			4	4	4
3.4. Acrobația			4	4	3
3.5. Lucrul cu recuzita		2	2		
4. Elementele măiestriei actricești	4	1	3	4	4
4.1. Jocurile teatrale	2	2			
4.2. Studiile	6	6	6	4	6
4.3. Trainingul actoresc	2	2	1	2	2
4.4. Improvizarea			1	2	1
5. Practica scenică	2	3	2	4	5
5.1. Lucrul cu materialul. Compoziția.	2	2	2	2	2
TOTAL	34	34	34	34	34

În dependență de condițiile din sălile de curs, abilitățile și nivelul de dezvoltare al copiilor din grup, este posibilă modificarea subiectelor propuse și ajustarea numărului de ore alocate pentru studierea unor compartimente tematice și a subiectelor programului cu respectarea numărului total de ore.

3.3. Competențe specifice și unități de competențe

- **Cunoașterea** elementelor de bază ale teoriei mișcării scenice, metodelor de antrenament ce țin de coordonarea mișcărilor, plasticitate, expresivitate, simțul echilibrului; elementele de bază ale acrobației, luptei scenice, etichetei epocilor culturale și istorice.
- **Crearea** compozițiilor artistice cu conținut semantic, având la bază elemente ale mișcării scenice: acrobație, ritmică.
- **Demonstrarea** abilităților obținute în cadrul lecțiilor de *Mișcare scenică* în cadrul spectacolului teatral și evenimentelor artistice cu prezența publicului.
- **Integrarea** abilităților obținute în cadrul orelor de *Mișcare scenică* în contextul interpretării spectacolelor pregătite la *Arta actorului* și evenimentelor culturale din cadrul instituției și înafara acesteia.

3.4. Matricea dezvoltării competențelor specifice și unităților de competențe

Nr. crt.	Competențe specifice	Unități de competențe
----------	----------------------	-----------------------

1	Cunoașterea elementelor de bază ale teoriei mișcării scenice, metodelor de antrenament ce țin de coordonarea mișcărilor, plasticitate, expresivitate, simțul echilibrului; elementele de bază ale acrobației, luptei scenice, etichetei epocilor culturale și istorice.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea regulilor de conduită și tehnicilor de siguranță în clasă, în cadrul echipei, în spațiul scenic, în vizita colectivă la teatru. 2. Executarea antrenamentelor și exercițiilor cu privire la coordonarea mișcărilor, plasticitate, flexibilitate, expresivitate, forță, simțul echilibrului. 3. Executarea exercițiilor generale pentru dezvoltarea mobilității, coordonarea mișcărilor, corectarea ținutei și mersului. 4. Executarea exercițiilor pentru dezvoltarea abilităților ritmice, asimilarea conceptului de ritm și de dimensiune muzicală. 5. Demonstrarea abilităților motorii speciale. Coordonare: vorbire în mișcare; cântat în mișcare • conexiunea respirației și mișcării; • conexiunea vorbirii și mișcării; • conexiunea vorbirii, mișcării și muzicii. 6. Executarea exercițiilor acrobatice și de menținerea a echilibrului.
2	Crearea compozițiilor artistice cu conținut semantic, având la bază elemente ale mișcării scenice: acrobație, ritmică.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Receptarea (percepția) spațiului scenic. 2. Crearea diverselor compozițiilor geometrice, formelor plastice, mișcărilor cu conținut. 3. Alcătuirea studiilor/ compozițiilor • lucrul cu partenerul: „Umbra”; „Oglindă”; • construirea unei forme plastice (o compoziție statică având conținut semantic); construcția unei fraze plastice (o serie de mișcări care au un conținut semantic). 4. Demonstrarea abilităților de interacțiune cu partenerul. 5. Demonstrarea scenică a tehnicilor pantomimei: • tehnica „undelor”; • tehnica „peretelui”; • mersuri pantomimice; • iluzii de putere, greutate; Iluzia vitezei (controlul vitezei, redarea vitezei, capacitatea de reacție explozivă; • frânare ușoară și rapidă, control al procesului de schimbare a acțiunii). 6. Prezentarea scenică a Lucrului cu obiectul sau recuzita scenică • jonglarea cu obiecte omogene și diferite; • studii cu obiecte haina de ploaie, pălărie, cilindru, baston etc. (în procesul de studiere a comportamentului stilistic); • baston, spadă (la studierea luptei scenice).
3	Demonstrarea abilităților obținute în cadrul lecțiilor de Mișcarea scenică în cadrul spectacolului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demonstrarea potențialului artistic acumulat în cadrul lecțiilor de Mișcarea scenică pe scena teatrală. 2. Integrarea tehnicii pantomimei și acrobației în cadrul spectacolului/ fragmentelor de spectacol pregătite la Arta actorului.

	teatral și evenimentelor artistice cu prezența publicului.	<p>3. Prezentarea studiilor artistice bazate pe mișcarea corporală la manifestări artistice, evenimente organizate în cadrul școlii.</p> <p>4. Realizarea combinațiilor artistice diverse ce țin de coordonarea mișcărilor, plasticitate, flexibilitate, expresivitate, forță, simțul echilibrului.</p> <p>5. Comunicarea activă și productivă cu publicul teatral/ artistic.</p>
4	Integrarea abilităților obținute în cadrul orelor de Mișcare scenică în contextul interpretării spectacolelor pregătite la Arta actorului și evenimentelor culturale din cadrul instituției și înafara acesteia.	<p>1. Interacțiunea creativă în procesul de creare a spectacolului cu membrii echipei de creație.</p> <p>2. Implicarea în acțiunile de valorificare a patrimoniului cultural-artistice.</p> <p>3. Participarea în calitate de interpreți/creatori/consumatori elevați fideli ai produselor domeniului artistic-interpretativ.</p> <p>4. Manifestarea încrederii în propriile posibilități de exprimare în public, cu scopul de a transmite gânduri și emoții.</p> <p>5. Disponibilitatea pentru conștientizarea propriului potențial (fizic, cognitiv, emoțional) necesară exprimării artistice.</p> <p>6. Manifestarea unei atitudini pozitive față de valorile culturale sub diferite aspecte (descoperire, valorificare, conservare etc.)</p>

3.5. Unităților de conținut și activități de învățare recomandate

Gimnastica generală:

- **Exerciții pentru mușchi:** Exerciții statice și dinamice (pentru un mușchi sau un grup de mușchi), exerciții individuale sau cu partenerul, exerciții pentru dezvoltarea forței fizice, pentru rezistență.
- **Exerciții pentru dezvoltarea rezistenței:** Exerciții pentru un mușchi sau un grup de mușchi care au la bază repetarea continuă cu intensificarea treptată a încărcăturii fizice.
- **Exerciții pentru eliberarea blocajelor musculare:** Exerciții pentru relaxare, caderi pasive, masaj, autotrening.
- **Lărgirea diapazonului de viteză:** Exerciții pentru accelerarea vitezei în situații complicate, exerciții în relanti, exerciții cu schimbul de viteze.
- **Exerciții pentru dezvoltarea spontanității:** Exerciții pentru dezvoltarea reacției în mișcare și orientare într-o durată anumită de timp (creșterea capacității de mobilizare), lărgirea diapazonului pentru varietatea mișcărilor și posibilităților de adaptare a acestora.

Exerciții pentru dezvoltarea elasticității:

- **Exerciții pentru articulații:** degete, încheieturi, coate, umeri, gât, glezne, genunchi.
- **Extensii:** inghinale, curbele locale și generale ale coloanei vertebrale, exerciții dinamice pentru sporirea flexibilității.

- **Exerciții:** cu partenerul, cu recuzita (peretele suedez, masă, scaun, baston, funie, cerc etc.).

Exerciții pentru dezvoltarea coordonării, echilibrului, orientării:

- **Dezvoltarea stării de echilibru:** antrenamente pentru formarea aparatului vestibular (rotații, lucru în poziții inversate), exerciții statice pentru echilibru (cu sprijin redus, cu ochii deschiși și închiși), exerciții dinamice pentru echilibru (pentru depășirea inerției corpului în mișcare), exerciții cu partenerul sau în grup.
- **Perfecționarea coordonării mișcărilor, dezvoltarea autonomiei tuturor părților corpului.**
- **Exerciții pentru coordonări asimetrice din poziția inițială simetrică sau asimetrică.**
- **Dezvoltarea memoriei musculare și simțului articulațiilor:** exerciții pentru concentrarea atenției spre lucrul mușchilor și articulațiilor, memorarea și reproducerea mișcărilor, pozițiilor, traiectoriilor. Jocuri.
- **Dezvoltarea capacității de orientare în spațiu:** exerciții pentru dezvoltarea orientării în spațiu (deplasarea într-un spațiu restrâns cu ochii închiși), dezvoltarea simțului tactil, jocuri și studii într-un spațiu restrâns, construcția de compoziții într-un spațiu.

Acrobația:

- **Elementele acrobației la sol și salturilor acrobatice (individuale, cu partenerul, în grup):** rostogol, roata, podișor, sărituri, căderi simple, căderi de la înălțime și peste obiecte, exerciții cu partenerul și în grup (piramida, poziții de echilibru, exerciții dinamice, poziții de sprijin și asigurare), imitarea căderilor și loviturilor de obiecte, compoziții în grup sau cu partenerul.
- **Lucrul cu obiectul:** exerciții cu masa, scaunul, bastonul, peretele etc., exerciții în grup sau cu partenerul.

Exerciții pentru improvizație:

- Exerciții pentru dezvoltarea capacității de a reacționa momentan în conformitate cu situațiile scenice, folosirea cunoștințelor acumulate la disciplină în diferite contexte. Lucrul cu partenerul sau în grup, jocuri.

Lucrul asupra compozițiilor:

- Bazele compoziției: • construirea (compunerea)-reconstruirea diverselor forme geometrice; • lucrul cu partenerul: „Umbra”; "Oglindă"; • construirea unei forme plastice (o compoziție statică având conținut semantic); construcția unei fraze plastice (o serie de mișcări care au un conținut semantic).
- Pregătirea compozițiilor individuale, cu partenerul sau în grup, bazate pe materialul studiat la disciplina *Mișcarea scenică*. Studiarea compoziției, acomodarea la spațiul scenic.

Pregătirea pentru colocvii, examene și desfășurarea acestora:

- Pregătirea scenariului, selectarea și prelucrarea compozițiilor pregătite.

Volumul fiecărui compartiment al disciplinei, intensitatea și consecutivitatea compartimentelor poate varia în funcție de pregătirea generală a clasei, de particularitățile de vârstă, condiția fizică a elevilor, recomandările colegilor-pedagogi.

3.6. Finalități de învățare

Clase	<i>La finele claselor prezentate elevul va putea:</i>	<i>Produse/ rezultatele învățării</i>
I	<ol style="list-style-type: none"> Executa antrenamente și exerciții cu privire la coordonarea mișcărilor, plasticitate, flexibilitate, expresivitate, forță, simțul echilibrului. Utiliza exerciții generale pentru dezvoltarea mobilității, coordonarea mișcărilor, corectarea ținutei și mersului. Cunoaște conceptul de ritm și de dimensiune muzicală. Coordona vorbirea în mișcare: cânta în mișcare • respira corect în mișcare; • simte conexiunea vorbirii, mișcării și muzicii. Asimila exerciții acrobatice și de menținerea a echilibrului. 	<p>Prezentări publice ale exercițiilor pentru dezvoltarea mobilității, coordonarea mișcărilor; compoziții ce țin de coordonarea vorbirii, respirației în mișcare.</p> <p>Semestrul II Examen</p>
II	<ol style="list-style-type: none"> Recepta spațiul scenic. Crea compoziții geometrice, forme plastice, studii, mișcări cu conținut semantic. Demonstra abilități de interacțiune cu partenerul. Demonstra scenic tehnicile pantomimei. Prezenta scenic compartimentul lucrul cu obiectul sau recuzita scenică • studii cu obiecte. 	<p>Prezentări publice ale compozițiilor cu utilizarea mișcării și plasticității corporale, tehnicilor pantomimei.</p> <p>Semestrul II Examen</p>
III	<ol style="list-style-type: none"> Integra tehnicile pantomimei și acrobației în cadrul spectacolului/ fragmentelor de spectacol pregătite la Arta actorului. Prezenta compoziții artistice bazate pe mișcarea corporală la manifestări artistice, evenimente organizate în cadrul școlii. Realiza combinații artistice diverse ce țin de coordonarea mișcărilor, plasticitate, flexibilitate, expresivitate, forță, simțul echilibrului. Demonstra elementele acrobației la sol și salturile acrobatice 	<p>Prezentări publice ale compozițiilor plastice ce au la bază elemente de pantomimă, acrobație, luptă scenică.</p> <p>Semestrul II Examen</p>

	(individuale, cu partenerul, în grup)	
IV (V)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jongla cu obiecte omogene și diferite; 2. Crea și prezenta compoziții artistice bazate pe mișcarea corporală la manifestări artistice, evenimente organizate în cadrul școlii și înafara instituției; 3. Realiza studii cu obiecte imaginare și fizice; 4. Demonstra cunoașterea tehnicilor luptei scenice; 5. Integra tehnica pantomimei și acrobației în cadrul spectacolului/ fragmentelor de spectacol pregătite la Arta actorului. 	<p>Prezentări publice ale studiilor cu obiecte imaginare și fizice; fragmente din spectacolul școlar cu îmbinarea elementelor din compartimentele studiate în cadrul disciplinei Mișcarea scenică.</p> <p>Semestrul II Examen</p>

3.7. Sugestii metodologice de predare-învățare-evaluare

Studiul disciplinei „Mișcarea scenică” are drept scop asimilarea abilităților practice de artă actoricească de către elevi, însușirea tehnicilor de bază ale mișcării scenice, capacității de a vorbi clar, de a respira corect, de control asupra vocii, respirației și mișcării în procesul de materializare scenică a textului dramatic.

Organizarea procesului educațional se va proiecta în dependență de vârsta și caracteristicile individuale ale fiecărui copil, iar la pregătirea repertoriului se va lua în considerare caracteristicile și specificul fiecărui grup de elevi.

Programul educațional la disciplina în cauză presupune o abordare integrată a studiului: familiarizarea elevilor cu istoria unei anumite epoci, prezentarea generală a artei și literaturii epocii respective, caracteristicile mișcării scenice și vorbirii scenice, rolul actorului, regizorului etc. în perioada istorică abordată.

Pentru atingerea obiectivelor și implementarea sarcinilor propuse se vor utiliza următoarele metode de formare, ținându-se cont de caracteristicile vârstei grupurilor de elevi:

- **metoda verbală** (explicație, descifrare, analiză);
- **metoda vizuală** (demonstrarea pe fragmente, demonstrația lucrării integrale, vizualizarea);
- **metoda practică** (exerciții creative, divizarea lucrării în fragmente pentru studiu detaliat și organizarea ulterioară a întregului);
- **metoda euristică** (găsirea celor mai bune opțiuni, interpretarea);
- **metoda analitică** (compararea și generalizarea, dezvoltarea logicii în gândire);
- **metoda emoțională** (asocieri, imagini, crearea impresiei artistice);
- **metoda de reproducere** (repetarea cunoștințelor însușite);
- **metoda de stimulare** și motivație (stimularea interesului copilului);

- **metodă de învățare activă** (motivarea elevilor pentru lucrul individual, pentru asimilarea creativă a conținutului educațional);
- **abordarea individuală a fiecărui elev**, ținându-se cont de abilitățile, potențialul, caracteristicile vârstei, nivelului de pregătire fizică și emoțională a elevului.

Procesul de învățare în cadrul disciplinei „Mișcarea scenică” se bazează pe următoarele

Principii didactice:

- ✓ **Principiul sistematizării.** Se utilizează principiul complicării treptate a sarcinilor propuse (de la simplu la complex), metodă care va permite tuturor elevilor să stăpânească tehnicile muncii creative.
- ✓ **Principiul repetării/recapitulării.** Repetările vor forma și consolida abilitățile acumulate în cadrul disciplinei, vor crea premise pentru progresul continuu. Recapitularea materialului educațional este necesară și pentru asimilarea și consolidarea cunoștințelor teoretice.
- ✓ **Principiul variabilității.** Modificarea exercițiilor, sarcinilor teoretice, propunerea metodelor variate, actualizarea formei și conținutului orelor. Fiecare sarcină prevede efectuarea lucrului creativ.
- ✓ **Principiul gradării.** De la simplu la complex, de la ușor la dificil, de la cunoscut la necunoscut. Întregul proces de învățare și educare trebuie să îndeplinească condițiile de accesibilitate. Mărirea constantă a complexității materialului educațional, mărirea organică a volumului și intensității muncii, complicarea treptată a sarcinilor.
- ✓ **Principiul individualității.** Presupune proiectarea și implementarea lecțiilor, luându-se în considerare caracteristicile individuale ale elevilor: sex, vârstă, condiția fizică, starea de sănătate.
- ✓ **Principiul vizibilității.** Presupune acționarea asupra organelor de simț, oferindu-i copilului posibilitatea de a percepe și cunoaște lumea înconjurătoare.

Forma de evaluare recomandată la disciplina *Mișcarea scenică* constituie examenul care se va desfășura la sfârșitul fiecărui an de studii și va consta în prezentarea publică a conținuturilor asimilate de parcursul anului de învățământ. Examenul are caracter practic, în cadrul acestuia elevii vor demonstra abilitățile practice acumulate - prin executarea exercițiilor și tehnicilor asimilate, sau creative - prin prezentarea compozițiilor cu elemente de luptă scenică, pantomimă, acrobație și a *studiilor* cu obiecte fizice, imaginare care conțin mesaje și conținuturi semantice.

Examen anul I – prezentarea publică a exercițiilor pentru dezvoltarea mobilității, coordonarea mișcărilor; compoziții ce țin de coordonarea vorbirii, respirației în mișcare.

Examen anul II – prezentarea publică a compozițiilor cu utilizarea mișcării și expresivității corporale, tehnicilor pantomimei.

Examen anul III – prezentarea compozițiilor plastice ce au la bază elemente de pantomimă, acrobație, luptă scenică.

Examen anul IV (V) – prezentarea compozițiilor cu obiecte imaginare și fizice; fragmente din spectacolul școlar cu îmbinarea elementelor din compartimentele studiate în cadrul disciplinei *Mișcarea scenică*.

Criterii de evaluare:

- Nota 10 sau „Excelent” este acordată pentru demonstrarea profundă și remarcabilă a competențelor practice, creativitate și aptitudini în aplicarea competențelor dobândite. Elevul a însușit 100 % din exercițiile învățate pe parcursul semestrului și poate utiliza ușor/ original/ logic/ corect elementele de trucaj ale *Luptei scenice* în momente artistice.
- Nota 9 sau „foarte bine” este acordată pentru o demonstrare foarte bună a competențelor practice. Elevul a însușit 81 – 90 % din materialul inclus în curriculum și a demonstrat creativitate, abordarea tehnicii corecte în demonstrarea *studiilor artistice*.
- Nota 8 sau „bine” este acordată pentru demonstrarea bună a competențelor practice momente de lipsă de încredere și imprecizie ce ține de însușirea exercițiilor, dar pe care elevul le poate corecta prin repetiții suplimentare. Elevul a însușit 71 – 80 % din materialul inclus în curriculum.
- Nota 6 și 7 sau „satisfăcător” sunt acordate pentru însușirea 61 - 65 % și respectiv 66 – 70 % din conținuturile curriculare. Elevul denotă lipsă de încredere și lacune la capitolul *Mișcarea scenică* în prezentarea lucrărilor de creație
- Nota 5 sau „slab” este acordată pentru demonstrarea volumului redus de competențe, însușirea modestă a tehnicilor și exercițiilor, aplicarea acestora cu dificultăți. Elevul a însușit 51 - 60% din conținuturile curriculare.

3.8. Bibliografie

1. Artaud, A. *Teatrul și întoarcerea la origini*. Iași 2004.
2. Barba, E. *O canoe de hârtie*. București, 2003.
3. Grotovski, J. *Spre un teatru sărac*. București 2009.
4. Кох, И.Э. *Основы сценического движения*. Ленинград: “Искусство” 1970.
5. Horst, W. *Judo Berlin*. Sportverlag 1986.
6. Бернштейн, Н.А. *О ловкости и ее развитии*. Москва: “Ф и С”, 1991.
7. Мейерхольд, Вс.Э. *Хрестоматия актерского мастерства*. Москва, 1934.
8. Методические рекомендации по совершенствованию профессионального мастерства актеров драматических театров по предмету “Сценическое движение”. Москва; Министерство культуры СССР, Всесоюзный методический кабинет по повышению квалификации работников культуры, 1983.
9. Морозова, Г., *Пластическая культура актёра*. Москва: ГИТИС, 1999.
10. Морозова, Г., Рошупкин П., *Кун-фу и каратэ. Элементы сценического боя без оружия*. Пособие для преподавателей и студентов, Москва: ГИТИС, 1991.
11. Чехов, М. *О технике актёра*. Москва, 1986.
12. Станиславский, К.С. *Собрание сочинений в 8 томах*. Москва: “Искусство”, 1955.

4. DISCIPLINA “ISTORIA TEATRULUI UNIVERSAL ȘI NAȚIONAL”

La lecțiile de *Istoria teatrului universal și național* elevii se vor familiariza cu elementele specifice artei teatrale, vor descoperi valorile majore ale literaturii dramatice universale și naționale, vor urmări evoluția fenomenului teatral universal și național.

Creația teatrală este studiată cronologic, urmărindu-se evoluția în timp, dar și legătura ei permanentă cu determinarea socio-culturală, oferind elevilor un model de înțelegere a

parcursului acumulativ al diferitor domenii artistice, care, unindu-se, derivă complexitatea produsului teatral.

Momentele definatorii din istoriateatrului, curente și direcțiile teatrale vor aborda și din perspectiva realizărilor scenice ale textelor dramatice în diferite perioade și țări. Fiecărei etape i se acordă un interes deosebit menit să contribuie la înțelegerea amplă a progresului teatrului contemporan, a celor mai importante direcții afirmate până acum și a tendințelor novatoare. Lecțiile din cadrul cursului vor contribui la educarea competențelor și abilităților practice și teoretice, vor dezvolta gândirea creatoare a elevului și abilitățile de implementare ale cunoștințelor și deprinderilor practice în cadrul proiectelor artistice, evenimentelor cu caracter spectaculat, activităților de voluntariat în domeniul cultural. În cadrul cursului vor fi evocate momente importante și definatorii în dezvoltarea teatrului, desfășurarea organică a teatrului universal din antichitate până în prezent, se va stabili rolul și prezența efectivă a teatrului în contemporanietate, contribuția și realizările celor mai remarcabile personalități în domeniul dramaturgiei și ai artei spectacolului de-a lungul istoriei.

Administrarea disciplinei "Istoria teatrului universal și național"

Disciplina/ tipuri de activități	Componenta	Numărul de ore pe săptămână	Clasele	Numărul de ore pe an	Modul de evaluare
					Testare sem. II
<i>Istoria teatrului universal și național</i>	nucleu	1	II III IV V	34	1

4.1. Repartizarea unităților de conținut pe clase

Clasa	Unități de conținut (module)	Nr. de ore pe domenii	
		teoretice	practice
II	Introducere în Arta teatrală. Noțiuni și termeni de specialitate.	4	2
	Originea artei teatrale. Arta teatrală în Grecia Antică și Roma Antică.	6	3
	Modalități de realizare dramatică în teatrul medieval european.	4	2
	Particularitățile teatrului renescentist.	4	2
	Manifestări spectaculare laice și religioase în spațiul românesc din Transilvania și din Țările Române. Începuturile teatrului cult în țările române.	5	2
Total		34	
III	Teatrul elisabetan. Dramaturgia lui W. Shakespeare.	6	4
	Rolul clasicismului francez în dezvoltarea teatrului.	5	2
	Teatrul în secolul Luminilor.	6	4
	Evoluție și tradiție în teatrul italian.	5	2

	Total	34	
IV	Teatrul rusesc și contribuția lui la evoluția artei scenice.	4	2
	Dramaturgia clasică românească. V. Alecsandri, I.L. Caragiale.	6	3
	Afirmarea regiei în arta teatrală.	10	9
	Total	34	
V	Evoluția artei teatrale din Republica Moldova.	10	5
	Dramaturgi naționali reprezentativi (I.Druță, D.Matcovschi, A.Busuioc ș.a.)	6	3
	Ore la discreția cadrului didactic	10	
	Total	34	

4.2. Competențe specifice disciplinei "Istoria teatrului universal și național"

- **Perceperea** diversității fenomenului teatral din patrimoniul național și universal, folosind strategii de cunoaștere și înțelegere a formelor, genurilor și mijloacelor de expresie, demonstrând pasiune pentru studiul individual, cercetarea și analiza teoretico-practică.
- **Explorarea** și receptarea textelor dramatice care contribuie la educația morală, socială, estetică a tinerei generații, prin diverse strategii, demonstrând spirit de observație și atitudine creativă.
- **Aplicarea** cunoștințelor dobândite în procesul de identificare a interacțiunilor între perspectiva istorico-stilistică, cea structurală și cea intențională, specifice creațiilor teatrale universale și manifestărilor spectaculare naționale.
- **Definirea propriei personalități creatoare**, prin raportare la stilurile artistice fundamentale și la reprezentanții majori ai culturii naționale și universale și **integrarea abilităților creative/ interpretative** în contexte creative/educaționale/sociale/artistice, demonstrând implicare, respect față de valorile cultural-artistice naționale și universale, contribuind la formarea și cultivarea consumatorilor fideli ai artei.

4.3. Matricea dezvoltării competențelor specifice și unităților de competențe

Nr. crt.	Competențe specifice	Unități de competențe
1.	Perceperea diversității fenomenului teatral din patrimoniul național și universal, folosind strategii de cunoaștere și înțelegere a formelor, genurilor și mijloacelor de expresie, dezvoltând pasiune pentru studiul individual, cercetarea și analiza teoretico-practică.	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea termenilor de specialitate cu aplicabilitate în analiza, comentarea și aprecierea creațiilor dramatice (<i>valoare artistică, spectacol, artă teatrală, arta poetică, dramaturgie, conflict, acțiune, personaj, actor, alegorie, intrigă, punct culminant, deznodământ.</i> • Înțelegerea concepției renașcentiste, clasice și iluministe despre dramaturgie și spectacolul teatral

		<ul style="list-style-type: none"> • Compararea genurilor teatrale, în funcție de elementele de construcție (structurale) ale textului dramatic renașcentist, clasic, iluminist, romantic.
2.	<p>Explorarea și receptarea textelor dramatice care contribuie la educația morală, socială, estetică a tinerei generații, prin diverse strategii, demonstrând spirit de observație și atitudine creativă.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Caracterizarea curentelor: realismul, naturalismul, simbolismul, expresionismul. • Receptarea textelor dramatice aparținând perioadelor istorice studiate, pe baza cărora elevii analizează construcția și conținutul ideatic, reconstituind intuitiv atmosfera spectacolului. • Aplicarea unor tehnici de analiză textului dramatic și de spectacol teatral. • Stabilirea poziției dramaturgiei românești în contextul dramaturgiei europene, recunoașterea valorii teatrului românesc. • Înțelegerea evoluției genului dramatic în secolul al XX-lea și descoperirea teatrului modern.
3.	<p>Aplicarea cunoștințelor dobândite în procesul de identificare a interacțiunilor între perspectiva istorico-stilistică, cea structurală și cea intențională specifice creațiilor teatrale universale și manifestărilor spectaculare naționale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Operarea cu elemente de limbaj specific în abordarea lucrărilor dramatice. • Reconstituirea atmosferei spectacolului din textele dramatice studiate, cu ajutorul conceptelor și al noțiunilor specifice ariei spectaculare. • Identificarea textelor și autorilor care contribuie la educația morală, socială, estetică a tinerei generații. • Înțelegerea schimbărilor sociale reflectate în operele dramatice.
4	<p>Definirea propriei personalități creatoare, prin raportare la stilurile artistice fundamentale și la reprezentanții majori ai culturii naționale și universale și integrarea fenomenului teatral în contexte creative/educaționale/sociale/artistice demonstrând implicare, respect față de valorile culturale-artistice naționale și universale, contribuind la formarea și cultivarea consumatorilor fideli ai artei.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprecierea rolului teatrului în educația diverselor medii sociale în contextele istorice studiate. • Stabilirea raportului Dramaturg-actor-public, din perspectiva comunicării mesajului artistic specific artei teatrului și a comentării rolului și a scopului lui estetic, formativ și educativ. • Identificarea tendințelor moderne în dramaturgia și arta scenică contemporană din Republica Moldova. • Aprecierea valorilor culturii naționale,

		<p>a etniilor conlocuitoare și a celei universale, aprecierea importanței exprimării creative a ideilor, a experiențelor și emoțiilor prin intermediul artei scenice.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrarea abilităților organizatorice, interpretative, creative în cadrul proiectelor cultural-artistice, evenimentelor teatrale în contexte educaționale/ sociale/ culturale.
--	--	--

4.4. Unitățile de conținutși activități de învățare recomandate

1. **Introducere în Arta teatrală. Noțiuni și termeni de specialitate:** *valoare artistică, spectacol, artă teatrală, arta poetică, dramaturgie, regie, actor, spațiu scenic convențional și nonconvențional, scenografie.*
2. **Originea artei teatrale. Arta teatrală în Grecia și Roma antice.** Subiecte și personaje în mitologia antică greacă. Etape în evoluția tragediei antice grecești. Organizarea spectacolului în antichitate.
3. **Modalități de realizare dramatică în teatrul medieval european.** *Misterele, miracolele și moralitățile.* Organizarea spectacolului teatral în Evul Mediu.
4. **Particularitățile teatrului renescentist.** Commedia dell'arte și afirmarea actorului profesionist; Teatrul spaniol în „secolul de aur” (Lope de Vega: *Câinele grădinarului*).
5. **Manifestări spectaculare laice și religioase în spațiul românesc.** Începuturile teatrului cult în țările române. Gh. Asachi, C. Aristia. Activitatea Societății Filarmonice din București și a Conservatorului filarmonic-dramatic din Iași
6. **Teatrul elisabetan.** Arhitectura spațiului de joc; Direcții noi de expresie teatrală prin dramaturgia lui Shakespeare – tragedie, comedie, piese istorice.
7. **Rolul clasicismului francez în dezvoltarea teatrului.** Respectarea normelor în construcția dramatică: Racine (*Fedra*), Corneille (*Cidul*); revoluționarea genului comic: Molière (*Avarul*).
8. **Teatrul secolului Luminilor.** Drama burgheză (Diderot: *Nepotul lui Rameau*), comedia sentimentală (P. Marivaux: *Jocul dragostei și al întâmplării*) și implicarea socială a teatrului (P. Beaumarchais: *Bărbierul din Sevilla*).
9. **Evoluție și tradiție în teatrul italian.** Dramaturgia lui C. Gozzi (*Regele cerb*) și C. Goldoni (*Slugă la doi stăpâni*).
10. **Teatrul rusesc și contribuția lui la evoluția artei scenice.** Dramaturgi de referință: N.V. Gogol (*Revizorul*), A.P. Cehov (*Pescărușul, Livada de vișini*).
11. **Dramaturgia clasică românească. V. Alecsandri:** (*Piatra din casă, Chirița la Iași, Chirița în provincie*). **I. L. Caragiale** (*D-ale carnavalului, O noapte furtunoasă, Năpasta*).
12. **Afirmarea regiei în arta teatrală** (*Școala de la Meiningen; Andre Antoine, K. Stanislavski, B. Brecht, E. Piscator etc*).

13. **Evoluția artei teatrale din Republica Moldova.** Momente importante din istoria teatrelor: „M. Eminescu”, „Lucaefărul”, „E. Ionesco”, *Satiricus* „I. L. Caragiale” Chișinău, „V. Alecsandri” Bălți, „B.P. Hașdeu”, Cahul, Teatrele pentru copii „Licurici”, „Guguță”
14. **Dramaturgi naționali reprezentativi.** Subiecte și personaje în dramaturgia autorilor I. Druță, D. Matcovschi, A. Busuioc ș.a.

4.5. Finalități de învățare

Clase	<i>La finele claselor prezentate elevul va putea:</i>	<i>Produse/ rezultatele învățării</i>
Clasa II	<p>Opera cu noțiuni și termeni de specialitate; Demonstra cunoștințe despre subiectele mitologiei antice grecești, descrie etape în evoluția tragediei antice grecești: Eschil (<i>Orestia</i>), Sofocle (<i>Antigona</i>) și Euripide (<i>Medeea</i>), organizarea spectacolului în antichitate. Caracteriza evoluția tragediei, comediei antice; Descrie genurile de teatru religios în Evul Mediu. Analiza organizarea spectacolului teatral în Grecia Antică, Roma Antică, Evul Mediu. Descrie funcția educativă a genului teatral. Analiza manifestările spectaculare laice și religioase în spațiul românesc, începuturile teatrului cult în țările române, activitatea primelor școli teatrale. Determina particularitățile teatrului renescentist și direcțiile noi de expresie teatrală prin dramaturgia lui Shakespeare.</p>	<p>Finalități semestrul II</p> <p>Scurte lucrări – eseuri, rezumate, comentarii, sinteze, etc. sau proiect în baza unei teme studiate pe parcursul anului, propuse de pedagog sau la discreția elevului, prezentat în fața colegilor.</p> <p>Forma de evaluare: Testare</p>
Clasa III	<p>Determina rolul clasicismului francez în dezvoltarea teatrului; Descrie dezvoltarea teatrului în Secolul luminilor. Compara genurile teatrale, în funcție de elementele de construcție (structurale) ale textului dramatic</p>	<p>Finalități semestrul II</p> <p>Scurte lucrări – eseuri, rezumate, comentarii, sinteze, etc. sau proiect despre un autor dramatic de referință (actor/ regizor/ instituție teatrală) și analiza unei creații a autorului (text dramatic/ rol/ spectacol).</p> <p>Forma de evaluare: Testare</p>
Clasa IV	<p>Argumenta contribuția teatrului rusesc la evoluția artei scenice.</p>	<p>Finalități semestrul II</p>

	<p>Describe formule realiste, simboliste, psihologice în creația dramatică a autorului Henric Ibsen.</p> <p>Caracteriza principiile curentelor din perspectiva teatrală: realismul, naturalismul, simbolismul, expresionismul. Lucrări de creație de referință ale dramaturgilor aparținând curentelor artistice studiate.</p> <p>Analiza spectacolului de teatru în secolele XIX-XX.</p>	<p>Scurte lucrări – eseuri, rezumate, comentarii, sinteze, etc. Sau Proiect despre un autor dramatic de referință (actor/ regizor/ instituție teatrală) și analiza unei creații a autorului (text dramatic/ rol/ spectacol)</p> <p>Forma de evaluare: Testare</p>
Clasa V	<p>Analiza diversitatea fenomenului teatral al sec. XX-lea și descoperirea teatrului modern.</p> <p>Aprecia valorile culturii naționale, și a celei universale, înțelege importanța exprimării creative a ideilor, a experiențelor și emoțiilor prin intermediul artei scenice.</p> <p>Comunica propriile opțiuni estetice cu privire la evoluția artei teatrale din Republica Moldova.</p> <p>Recepta valorile culturii naționale și tendințele moderne în dramaturgia și arta scenică contemporană din Republica Moldova.</p> <p>Înțelege rolul Artei Teatrale în epoca postmodernă: implicare socială, cercetare, educație, interdisciplinaritate, noi tendințe în opera unor creatori reprezentativi</p>	<p>Finalități semestrul II</p> <p>Scurte lucrări – eseuri, rezumate, comentarii, sinteze, etc. sau proiect despre un autor dramatic de referință (actor/ regizor/ instituție teatrală) și analiza unei creații a autorului (text dramatic/ rol/ spectacol).</p> <p>Forma de evaluare: Testare</p>

4.6. Sugestii metodologice de predare-învățare-evaluare

Pentru disciplina *Istoria teatrului universal și național*, noua viziune curriculară permite profesorului o abordare metodică flexibilă, propunându-și să fundamenteze la nivel teoretic și practic orizontul cultural al elevilor. Având în vedere că specificul disciplinei impune, pe lângă o abordare tematică și o tratare tradițională cronologică, conținuturile prevăzute în programă urmează a fi parcurse în succesiunea lor istorică, cadrul didactic având libertatea de a alege – prin planificările calendaristice semestriale – calea optimă, pentru a sprijini elevii să dobândească, treptat, atât cunoștințele conceptuale, structurale și stilistice, cât și tehnicile de lucru specializate.

În vederea asimilării lexicului și operării cu limbajul specific disciplinei, cât și pentru fundamentarea propriilor opțiuni artistice privind spectacolul de teatru, în contextul diversității culturale contemporane, elementele de bază ale noului curriculum trec accentul de pe latura teoretică pe cea aplicativă.

În acest sens, elevii vor opera în scris și oral cu noțiuni și concepte specifice, în comentarea specializată a dramaturgiei naționale și universale, în analizele realizate pe text dramatic, spectacol, în susținerea opiniilor proprii privind creația, interpretarea, viața artistică, caracteristicile stilistice ale epocilor artistice studiate, inclusiv aspectele spectacolului în contemporaneitate.

Pentru a putea înțelege și accesa informația de specialitate, elevii urmează a fi familiarizați cu terminologia specifică disciplinei, ce cuprinde, obligatoriu, o bază conceptuală cu care elevii urmează a se familiariza de la începutul studierii obiectului *Istoria teatrului universal și național*, în scopul de a realiza comunicarea prin limbajul specializat al disciplinei. La finalizarea cursului, viitorul absolvent să poată comunica propriile opțiuni estetice și să formuleze judecăți de valoare avizate și argumentate, în scurte lucrări – eseuri, rezumate, comentarii, sinteze, etc. – sau prin dezbateri.

Fundamental pentru formarea tinerilor elevi este contactul direct cu opera de artă teatrală, acolo unde ea se naște: în sala de spectacol sau în spațiul nonconvențional, în întâlnirea operei de artă a dramaturgului cu publicul său, prin intermediul actorului, ca membru al acelei colectivități artistice interpretative coordonate de către regizor.

Ceea ce rămâne astfel definitoriu pentru conținutul *Istoria teatrului universal și național* este abordarea sa pornind de la text și spectacol deopotrivă. Competențele specifice și conținuturile corespunzătoare acestora creează profesorului posibilitatea de a se concentra asupra dramaturgiei universale, studiată în paralel cu cea națională, existând astfel premisele integrării fenomenului teatral național în cel european și universal.

Deosebit de importantă pentru dimensiunea formativă este metodologia de lucru cu textul dramatic, ca modalitate de acces specializată către oferta teatrelor, participarea la spectacolul de teatru ca eveniment unic, inconfundabil stilistic, și formarea unor tehnici de lucru cu textul dramatic, dicționarul, cartea de specialitate, informația provenită prin intermediul mass-media, al internet-ului.

Competențe specifice la disciplina *Istoria teatrului universal și național* vor fi formate prin strategii și tehnologii didactice moderne și tradiționale, care vor include diverse forme, procedee și metode. Activitățile didactice vor avea un caracter formativ și vor include metode activ-participative.

Lecția – principalul act educațional se va baza pe următoarea structură: informarea, consolidarea, aplicarea, crearea (evocarea, realizarea sensului, reflecția, evaluarea). Pentru transpunerea obiectivelor cursului se propune un set de metode utile în practica artistică: *Metode tradiționale - verbale* – povestirea, explicația, conversația, dialogul dirijat, etc.

Metode intuitive – ilustrarea, demonstrarea, observarea directă și concret-senzorială, etc.
Metode practice – lucrul practic, instruirea reciprocă, instruirea în grup, etc.

Metode de raționament ce țin de aspectul psihologic: - metode de analiză, sinteză, abstractizare, generalizare, comparație, euristice, etc.

Metode moderne: brainstorming-ul, învățarea prin cercetare, studiul de caz, expunerea problematizată, documentarea științifică și artistică, etc.

Metode specifice disciplinei: documentare științifică și artistică, vizite la teatre, centre de cultură, evenimente artistice, ateliere de creație, manifestări spectaculare, workshop-uri etc.

Mijloace materiale de învățare: reprezentări audio-vizuale: reprezentări video ce pot fi proiectate pe ecran;*mixte:* cărți, manuale, literatură de specialitate, materiale ilustrative etc.

Tipuri de evaluare recomandate la disciplina <i>Istoria teatrului universal și național</i>		
Testare	Testarea se desfășoară la sfârșitul anului de învățământ , în cadrul căreia elevii vor comunica într-un cadru restrâns (colegi, profesor) propriile opțiuni estetice vis a vis de programul studiat, în scurte lucrări – eseuri, rezumate, comentarii, sinteze, etc. – sau prin dezbateri sau vor prezenta un proiect despre un autor dramatic de referință (actor/ regizor/ instituție teatrală) și analiza unei creații a autorului (text dramatic/ rol/ spectacol) prezentat în fața colegilor.	Produse: scurte lucrări – eseuri, rezumate, comentarii, sinteze sau un proiect despre un autor dramatic de referință (actor/ regizor/ instituție teatrală) și analiza unei creații a autorului (text dramatic/ rol/ spectacol) prezentat în fața colegilor.

Criteriile de apreciere

- **Nota 10/A** sau *excelent* este acordată pentru demonstrarea profundă și remarcabilă a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs, creativitate și aptitudini deosebite în aplicarea competențelor dobândite, lucrul independent considerabil și cunoașterea subiectelor studiate. Elevul a însușit 91 - 100% din materialul inclus în curricula unității de curs.
- **Nota 9/B** sau *foarte bine* este acordată pentru o demonstrare foarte bună a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs, abilități foarte bune în aplicarea competențelor dobândite cu câteva erori neesențiale. Elevul a însușit 81 - 90% din materialul inclus în curricula unității de curs.
- **Nota 8/C** sau *bine* este acordată pentru demonstrarea bună a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs, abilități bune în aplicarea finalităților de studiu cu o anumită nesiguranță și imprecizie ce țin de profunzimea și detaliile cursului. Elevul a însușit 71 - 80% din materialul inclus în curricula unității de curs.
- **Notele 6/D și 7/D** sau *satisfăcător* sunt acordate pentru demonstrarea competențelor de bază dezvoltate de unitatea de curs și abilitatea de aplicare a acestora în situații tipice. Răspunsul elevului este nesigur și se constată lacune considerabile în cunoașterea unității de curs. Elevul a însușit 61 - 65% și respectiv 66 - 70% din materialul inclus în curricula de curs.
- **Nota 5/E** sau *slab* este acordată pentru demonstrarea competențelor minime din domeniul unității de curs, punerea în aplicare a cărora întâmpină numeroase dificultăți. Elevul a însușit 51 - 60% din materialul inclus în curricula unității de curs.

Evaluarea elevilor se va face în baza următoarelor criterii:

- gradul de identitate cu tema propusă
- originalitatea și calitatea soluțiilor găsite
- gradul de cooperare cu profesorul

- încadrarea în termenii prevăzuți
- frecventarea orelor
- capacitatea de elaborare a subiectului și finalitatea lui practică.

4.7. Bibliografie –

1. Barba E., Savarese N., *Cele cinci continente ale teatrului* Editura Nemira, 2018.
2. Berlogea I., *Istoria teatrului universal*, vol. I - antichitate, ev mediu, renaștere, Ed. Didact. și pedag., 1981.
3. Berlogea I, Cucu. S., Nicoara. N., *Istoria teatrului universal*, vol. II - Clasicism, Romantism, Realism, Ed. Didactica și Pedagogica, 1982.
4. Berlogea I., *Teatrul și societatea contemporana*, Ed. Meridiane, 1985.
5. Berlogea I., *Teatrul american azi*, Cluj-Napoca: Ed. Dacia, 1978.
6. Berlogea, Ileana, *Teatrul românesc în secolul XX*, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000.
7. Brădățeanu, Virgil, *Istoria literaturii dramatice și a artei spectacolului*, Vol. I- III, Ed. Meridiane, 1971.
8. Cemortan L., *Cemortan L., Teatrul Național din Chișinău (1920-1935)*. Chișinău, 2000.
9. Cincilei Gh., *Teatrul moldovenesc muzical-dramatic „Vasile Alecsandri” din Bălți*, Chișinău, 1982.
10. Drimba O., *Istoria culturii și civilizației*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1984-1995.
11. *Istoria teatrului în România*, I-II, București: Editura Academiei, 1971.
12. Gheorghiu O., *Teatrul antic grec și latin*, București: Ed. Meridiane, 1970.
13. Gheorghiu O., Cucu S., *Istoria teatrului universal*, București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1966, vol. 1-2.
14. Ghilaș A., *Discursul teatral – între text și contexte*. Chișinău, Ed. Lexon Prim, 2017.
15. Ghițulescu M., *Istoria dramaturgiei românești contemporane*, Ed. Albatros, 2000.
16. Pandolfi V., *Istoria teatrului universal*, Ed. Meridiane, București, vol. I-IV, 1971.
17. Tăzlăuanu V., *Măsura de prezență*. Chișinău, 1991.
18. Uvarova I., *Teatrul „Lucașfârul”*, Chișinău, 1992.
19. Voinescu A., *Întâlnire cu eroi din literatură și teatru*, București: Editura Eminescu, 1983.
20. Vasiliu M., *Istoria teatrului românesc*, Ed. Didactică și Pedagogică, 1995.
21. Vianu T., *Scrieri despre teatru*, Ed. Eminescu, 1977.
22. Zamfirescu I., *Istoria universală a teatrului*, Ed. de stat pentru lit. și artă, v. I-III, 1966-1968.
23. Zamfirescu I., *Panorama dramaturgiei mondiale*, București: Ed. Enciclopedică română, 1973.

CURRICULUM
la discipline și tipuri de activități
pentru *Scolile de Arte*
domeniul *Arte*
profil *Arta teatrală*
ÎNVĂȚĂMÂNT EXTRAȘCOLAR

Format ???.

Tiraj: ??? ex.

Comanda ?/21.

???